

RUCSNA KNJIXICA,

Inscriptus za Bibliotheca,

utiloviti u Zakon Katolicanski ob-
rachenike; za narediti, i na srich-
no priminutje dovesti bolesnike, i
na smert odsugjene; i za pri-
vesti na spasonosni Zakon

v. bono. razdvojnike. *m. Thores*

Xupnikom, i ostalima Duhovnim Nastojnikom,
a i istima pravovirnim Domachinom veo-

ma korisna; *od. Min. ano 1801. 15 Junij.*

UPISANA

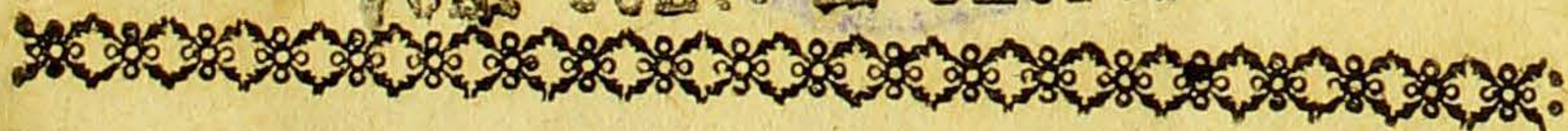
Po jednomu Sinu S. FRANE, Derxave

S. J V A N A od C A P I-

STRANA, Godine

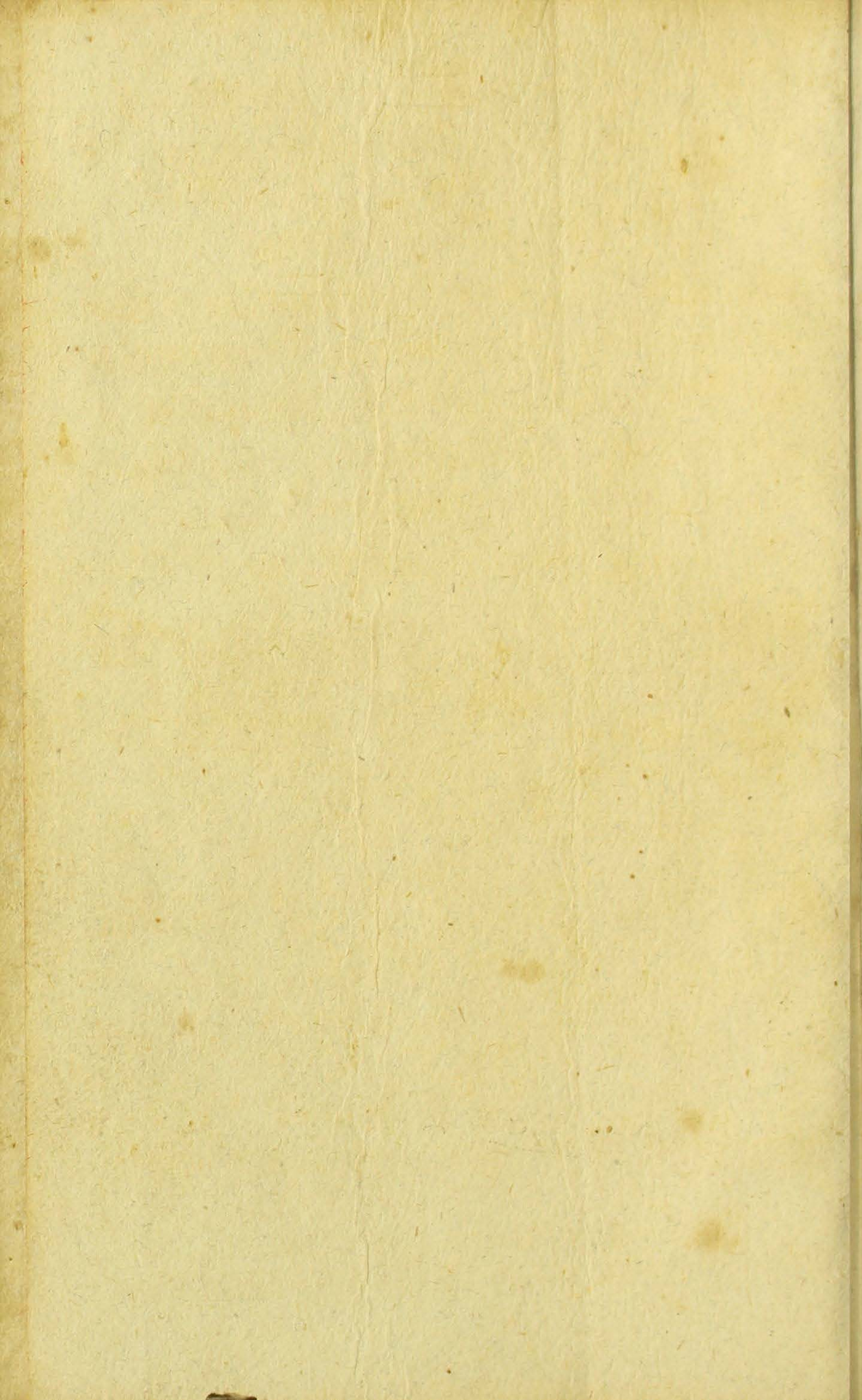
1769.

Ver. Conf. M. Thores.

S - dopusstenjem Stareffinah.

U PESSTI SA SLOVI EITZENBERGERovi.

RUCSNA KNJIXICA,

Inscriptus za Bibliotheca,

utiloviti u Zakon Katolicanski ob-
rachenike; za narediti, i na srich-
no priminutje dovesti bolesnike, i
na smert odsugjene; i za pri-
vesti na spasonosni Zakon
v. bono. razdvojnike. m. Othaej

Xupnikom, i ostalima Duhovnim Nastojnikom,
a i istima pravovirnim Domachinom veo-

ma korisna; od. Min. ano 1801. 15 Junij.

UPISANA

Po jednomu Sinu S. FRANE, Derxave
S. J V A N A od C A P I -
S T R A N A, Godine
1769.

Ver. Cont. H. Thores.

S - dopusštenjem Stareffinah.
U PESSTI SA SLOVI EITZENBERGERovi.

Ne samomu sebi xiviti, nego jofs
i ostalima napridovati. *S. Bonav.*
u *Officiu S. Franceska Seraphinskoga.*

Approbationes Theologorum.

Librum, qui intitulatur *Rucfna
Knjixica &c*, ab Admodum
Rev. Patre Emerico à Buda, Ord:
Min: Regul: Observ: S. P. N.
Francisci Lectore Jubilato, singu-
lari diligentia elaboratum, legi, re-
legique attentus, & reperi com-
plectentem non nisi utilia omnibus
Fidelibus, quin & necessaria pluri-
ma Animarum præcipuè Curatori-
bus, dignumque meo iudicio, qui
publicam videat lucem. Datum
Budæ in Conventu S. P. N. Fran-
cisci stigmatizati die 14. Junii,
Anno 1769.

Fr. Ladislaus Spaics SS. Theol.
Lector Generalis. m. p.

Alia.

Opus salutare, omnibus Anima-
rum Curatoribus necessarium
& utile, ab Adm. R. P. Emeri-
co à Buda Lectore Jubilato com-
pilatum, inscriptumque: *Rucsna
Knjixica* &c, cum Sanctæ Fidei Ca-
tholicæ, tum bonis moribus ad-
versi nihil, boni verò plurimum
contineat, juris ut fiat publici &
sua prærogativa, & meo calculo
meretur. Dabam Budæ ad Sacra
Divi Francisci Stigmata die 10
Junii 1769.

Fr. Thaddæus à Thekel.
SS. Theol. Lect. Generalis. m. p.

Fa.

Facultas

*Admodum Reverendi Patris Min-
stri Provincialis-*

Cum Opus, cui titulus: *Rucina
Knjixica &c*, ab A. R. Patre
Emerico Pavich, Provinciae nostrae
Ex-Definitore, & Lectore Jubi-
lato, singulari industria composi-
tum, à duobus RR. PP. Theolo-
gis revisum & approbatum, legen-
tibus perutile, & impressione di-
gnum inveniatur; nos quoque Fi-
delium utilitati consulere cupien-
tes, æquum ac dignum censemus,
ut servatis alias servandis, publica
luce donetur, atque sedula lectione
evolvatur. Datum Nafficis in Cæ-
nobio nostro S. Antonii Paduani,
die 26. Junii 1769.

(L. S.)

Fr. Jacobus Spatzierer
Minister Provincialis. m. p.

X 3

Fa-

Facultas Ordinis.

F*Rater Paschalis à Varisio, Lector Emeritus, Catholicæ Majestatis in Regali Matritensi Congressu pro Immaculata Virginis Conceptione Theologus, ac totius Ordinis S. P. N. Francisci Minister Generalis, Visitator, ac Reformator Apostolicus, & Servus.*

C*um Opus, cui titulus Rucfna Knjixica &c, à Reverendo Patre Emerico à Buda, nostræ Observantis Provinciæ S. Joannis à Capistrano Lectore Jubilato compositum, à duobus Patribus Theologis de Ordine nostro, quibus id commisimus, revisum, & approbatum fuerit, vigore præsentium*

fa-

facultatem eidem concedimus ;
quatenus servatis servandis , illud
typis mandare possit. Datum Ro-
mæ ex Ara - Cœli 12. Aug. 1769.

Fr. Paschalis à Varisio
Minister Generalis.

De mandato Rm̃i in Christo
(L.S.) Patris Fr. Dionysius Ca-
jet. à Poasco Secret. Ge-
neralis Ordinis.

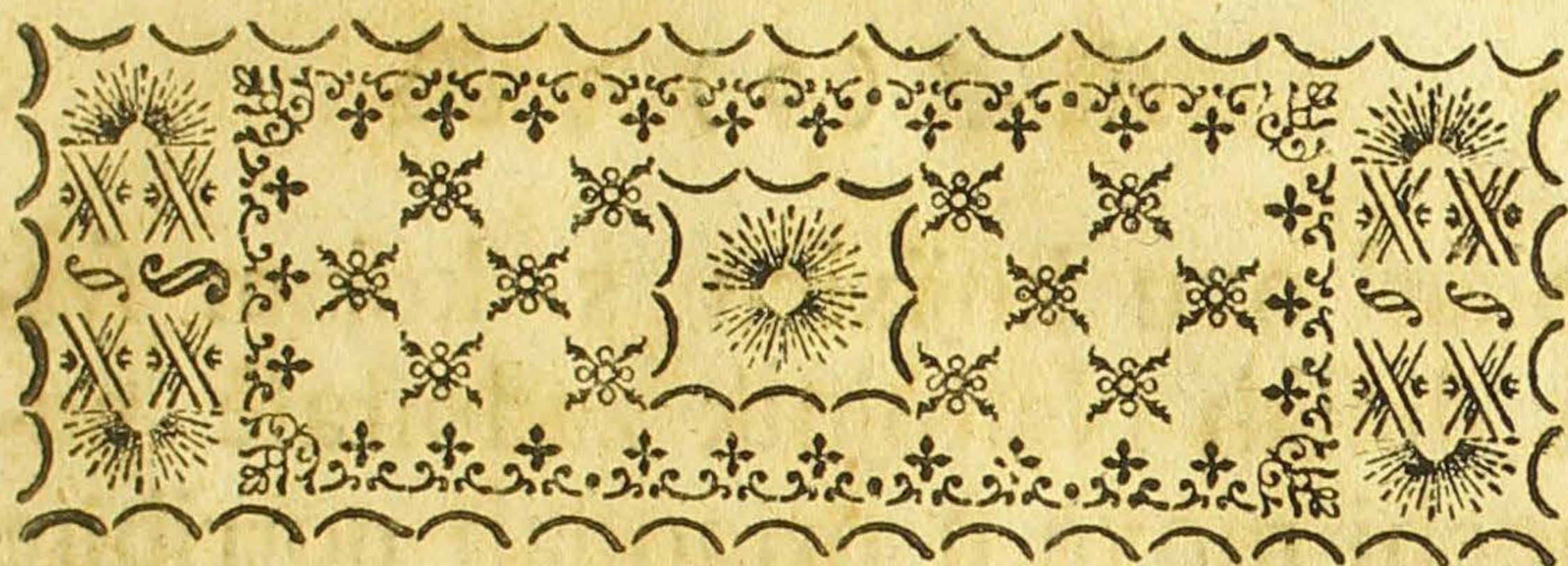
Facultas
Ex parte Ordinarii.

Imprimatur

Budæ 15. Julii 1769

Josephus Hegyi è S. J.
Revisor Librorum. m. p.

PRI.

PRIDGOVOR.

Nista Bogu nie draxje, nego nastojanje za pomochi grifsnika iz mrixah duha necfistoga izplesti, i Boguga zadobiti. Jer kako *S. Dionysio Areopagita (a)* govori : *Divinorum divinissimum est, Deo cooperari in salutem animarum.* To jest : iz megju sviu Boxanstveni stvari, naj-Boxanstvieje Bogu sluxiti, podpomaxuchi dusse, da zadobiu spasenje. J ovoje mene probudilo za

upisati ovu knjizicu, s- kojom svaki dušah Nastojnik zadoštase pomoči moxe ù prigodah potribite svoje sluxbe. Akoboje velika i pošaljena stvar, iskernjega ù potribi tilefnoj pomochi, mlogo vechaje pomochiga ù potribi duhovnoj, po svidocfanstvu velikoga S. Gergura Pape, (b) koi ovako piše: *Si magna mercedis est, à morte eripere carnem quandoque morituram, quanti meriti erit, à morte animam liberare, in Cœlesti patria sine fine victuram?* To jest: Akoje velikog zasluxenja vridno, od smerti oteti tilo, kojemu jedanput valja umerti, kolikogache zasluxenja biti dušsu osloboditi, kojanoche ù nebeskoj domovini brez sverhe xiviti. Cšovik pak nigda višje neterpi, nego kadaje na

smert

smert bolestan po naravi, jali ufi-
lovanim nacfinom, po Zakonu i fu-
du vladalacskomu odsugjen. Onda-
bo duh nečisti kakono *nepriatelj*
dussevni, kano *lav ricfuchi obioda*, *tra-*
xechi kogache proxderti, (c) i u svo-
je pancxe duffu ugrabiti, za sme-
stijoj spasenje vikovicfnje. Ova
pak knjixica jeste jedno pravilo,
najpervo, za ocistiti duffu od gri-
ah, pak i jedan duhovni halat, za
pripriciti svekolike zaside nepria-
telja dussevnoga. Jos i iste raz-
dvojnike na pravi put spasenja iz-
vodi; dogagjabose visse puta, dase
pravovirni na razdvojnike namire,
i to u razlozenju spasonosnomu,
kakonosije i meni istomu godine
1761. dogodilo u nikoj gostionici,
u kojumise s - druxinom valjadde

uvra-

uvratiti; gdi nosam od nikog razdvoj-
nika sodo od spasonosnog Zako-
na upitivan bio. Ona dakle, ko-
jasamu tada u kratko na putnics-
ku odgovorio, dase u napridak
moja bratja, i ostali pravovirni
kerstjani u svakima prigodama po-
mochi mogu, ovdi u osobitom di-
lu uz mloxnie postaviti odrediosam:
xelechi napridak dusevni, i isto
spasenje toliko nastojnikom duhov-
nima, koliko i onima, oko koji
nastoje.

(a) *Lib. de Cælesti hierarchia C. 13.*

(b) *Libr. 19. Moral. C. 12.*

(c) *1. Petri 5.*

PERVI DIO.

Isповидanje Vire, i duhovna
likaria za bolesnike.

Csla-

Cslanak I.

*Nacsin, od S. Oca Pape Pia V.
postavljen, po kojemuse imadu Razd-
vojnici i ostali Odmetnici, posli ka-
da potribita za spasenje, i od svete
Materie Cerkve naregjena, zadošta
naucse, ù pravi Rimski Catolicsans-
ki zakon utiloviti, i pridruxiti.*

A N. tverdo virujem, i
ispovidam svakolika,
Kojase zaderxaju ù vi-
rovanju, s-koimse sluxi
Sveta Cerkva Rimska,
to jest: virujem ù jednoga Boga Oca Svemo-
guchega, Stvoritelja Neba, i zemlje, sviu

vigjenih i nevigjenih stvarih. I ù jednoga
 Gospodina Isukersta Sina Boxjega Jedinoro-
 gjenoga, i od Oca rogjenog pria sviu viko-
 vah: Boga od Boga, svitlost od svitlosti,
 Boga pravoga od Boga pravoga; rogjeno-
 ga, à ne ucsinjenoga, jednobivstvenoga Ocu,
 po kojemunosu sva ucsinjena, koi rad nas
 ljudih, i rad naseg spasenja figje s-Nebesah.
 I uputtjen jeste po Duhu Svetomu, od MA-
 RIÆ DIVICE: I CSOVIK UCSINJEN
 JEST. Propet takogjer za nas pod Pon-
 ciom Pilatom, mucsen, i ukopan jeste. I
 uskersnuoje trechi dan po Pismih. I uzis-
 saoje na Nebo, Sidi obdesnu Oca. I jopet
 dochi oche sa slavom, za suditi xive, i
 mertve: kojega kraljestvu neche biti sverhe.
 I ù Duha Svetoga Gospodina, i oxivitelja;
 koi od Oca, i Sina izhodi: kojemuse s-
 Ocem, i Sinom zajedno klanja, i jednoslavi,
 koije govorio po Proroci. I ù jednu Sve-
 tu Catholicsansku, i Aposftolsku Cerkvu.
 Ispovidam jedno kersstenje, na odrissenje
 griah, i csekam uskersnutje mertvih, i xi-
 vot vika dofsaftoga.

Aosftolske, i Cerkvene nauke, i ostala
 iste Cerkve obderxavanja, i naredbe tverdo
 derxim, i primam,

Tako-

Takogjer Sveto Pismo po onomu razumljenju, kojeje derxala, i sada derxi Sveta Mater Cerква, kojojnoje suditi od pravoga razumljenja i tolmacsenja Svetih Pismih, derxim; nitichuga ja igda drugacsie razumiti, i tolmacfiti, nego po jednounomnomu slogu Otaca.

Ispovidam josfer, daje sedam pravi, i vlastiti Sacramenata novoga zakona, od Gospodina nasega Isukersta postavljenih, i da za spasenje naroda csovicsanskoga (prema koje sva svima) potribni jesu, to jest: Kersstenje, Krizmanje, Tilo 'Isusovo, Pokora, Poslidnje pomazanje, Sveti Red, i Xenidba, i dase po njima milost dobiva. I od njidase Kersstenje, Krizmanje, i Sveti Red brez Svetokvarenja nemogu dvaput primiti.

Obicsajne sverhu toga i dobrovigjene Cerкve Catolicsanske nacine u svima recsenima Sacramenti, po blagomu njivomu udilivanju primam, i derxim.

Svakolika, kojasu od istocsnoga griha, i od opravdanja, u Svetomu Tridentinskomu Saboru utvergjena, i istolmacsena, zagerlam, i primam.

Ispovidam k-otomu, dase u Misi Bogu prikazuje pravo, vlastito, i mirodilno Posvetilisfte za xive, i mertve; i u Prisvetomu Sacramentu Tila Isusovoga daje pravo, istinito, i bivstveno Tilo i kerv, zajedno s-dusom i Boxanstvom Gospodina nassega Isukersta: i da biva priobrachenje svega bivstva kruha u Tilo, i svega bivstva vina u kerv: koje priobrachenje Cerква Catholicsanska Pri-sobstvenjem naziva.

Takogjer ispovidam, dase pod jednom i drugom verstom vas, i cio Isukerst, i pravi Sacramenat prima.

Tverdo derxim, da imade Purgatorio, i-iti misto od ocifischenja, i da duffe u njemu postavljene po molitvah, i dobri dilli pravovirnih, pomoch dobivaju. Takogjer, dase i Sveti zajedno s-Isukerstom Kraljujuchi, imadu sftovati, i zazivati, i da oni Boga za nas mole, i dase zaostanci njiovi tilesah imadu sftovati.

Stalno govorim, dase kipovi Isusterstovi, i Bogorodice vazda Divice, kakono i ostali Svetaca mogu imati, derxati, i dase njima pristojno posftenje i sftovanje ima dati.

Po isti način, daje mogućstvo od Isukersta Cerкви дано, опросћенја дилити: и даје тај обичај пuku Kerstjanskomu veoma probitacsan govorim, и исповидам:

Svetu Catholicsansku и Aposfolsku Rimsku Cerkvu kano Mater и Mesftricu sviu Cerkvih poznajem, и Rimskomu Biskupu, Blaxenoga Petra Poglavara Aposfolskoga Izminitelju и Isukerstovom Vikaru, pravi posluh obechajem, и zaklinjemse.

I sva ostala, od Sveti naredbah, и glavni Saborah, â navlastito od Svetoga Tridentskoga Sabora naregjena, utvergjena, и istolmacsena, brez svake sumnje primam, и исповидам: â svakolika protivna, odmetnistva, и razdvojenja, od Cerkve odbacsena, и prokleta, ja takogjer odbacujem, и proklinjem.

Ovu pravu Catholicsansku viru, izvan koje nitkose nemoxe spasiti, koju ja sada исповидам, и истинито дерxim. Ovu reko cilu, и neizvernitu, tia do skoncsanja moga xivota (s-Boxjom pomochoм) tverdochu дерxати, и исповидати; и od moji podloxnih, и ostalih, sverhu koih uzimadem nastojanje, dase дерxi и obsluxiva, koliko moguch budem, ochu

naštojati. Ja isti N. tako obechajem, ugovaram, i zaklinjemse. Takome Bog pomoz i ova Sveta Evangjelja.

*Sadase Obrachenik ispovidi: à Mis-
nikga odrissi slid. chim naci-
nom.*

Misereatur tui omnipotens
Deus, & dimissis peccatis
tuis, perducatur te ad vitam æter-
nam, Amen.

Indulgentiam, absolutionem, &
remissionem peccatorum tuorum
tribuat tibi Omnipotens, & mi-
sericors Dominus, Amen.

Dominus noster **J**esus Chri-
stus te absolvat, & ego auctori-
tate ipsius, & Sanctorum Apосто-
lorum Petri, & Pauli, nec non
Sanctissimi Domini nostri Papæ
N.

N. mihi commissa, & haftenus non revocata, absolvo te ab omni vinculo excommunicationis, quo teneris propter Schisma, in quo (*Si autem extiterit hæreticus, dicatur: propter hæresim, in qua*) vixisti, & incorporo te gremio Sanctæ Matris Ecclesiæ, communioni Fidelium, & participationi Sacramentorum ejusdem Sanctæ Romanæ, Catholicæ, & vere Apostolicæ Ecclesiæ. Deinde: eadem auctoritate absolvo te ab omnibus peccatis tuis: In Nomine Patris, † & Filii, † & Spiritus Sancti, † Amen.

Cslanak II.

Nacsin, po kojemu se Misnik ima vladati, kada k-Bolesniku pozvan bude.

Misnik xivim botenjem, i ljubezivom pomnjom došavši u kucu, gdi lexi bolesnik, rekne: Mir ovomu domu, i svima pribivajuchima u njemu. Pak blagosovljenom vodom poskropi najpri bolesnika, i zatim po kuchi ostale, govorechi:

Asperges me hyssopo, & mundabor, lavabis me, & super nivem dealbabor. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto: sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in &c.

ψ. Adjutorium nostrum in Nomine Domini.

R. Qui fecit Caelum & terram.

ψ. Domine exaudi orationem meam.
R.

R. Et clamor meus ad te ve-
niat.

ψ. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

EXaudi nos Domine Sancte
Pater Omnipotens æterne
DEUS, & mittere digneris San-
ctum Angelum tuum de Cœlis,
qui custodiat, foveat, protegat,
visitet, atque defendat omnes
habitantes in hoc habitaculo.
Per Christum Dominum nostrum,
Amen.

Cslanak III.

*Posli danog blagosova, ovakose
ima bolesnik upitivati.*

A 5

Moi

Moi dragi Kerstjanine (*akoje xensko, reknese: moja draga Kerstjanko*) buduch dateje Bog s-ovom boleštjom pohodio, primasli ti ovu bolešt s-ljubavjom, i zafalnoštjom? *Odgovor: primam.*

Zafaljujesli Bogu na svima dobrotama, kojatie ucfinio? *odg. Zafaljujem.*

Jesili pripravan po Boxjoj volji xiviti, i umerti? *odg. Jesam.*

Prikazujesli s-ufterpljenjem ovu bolešt, koju terpis? *odg. Prikazujem.*

Akoti koje neusterpljenje u pamet dogje, jeli isto protiva volji tvojoj? *odg. Jeste.*

Oprasstasli rad ljubavi Boxje svima, kojifute igda uvridili, ili koje zlo ucfinili, jali zlo xelili? *odg. Oprasstam.*

Xelifli, da i tebi svi oproste, kojefi ti uvridio? *odg. Xelim.*

Imasli pravo pokajanje, dasi Boga dobro najveche uvridio? *odg. Imam.*

Jesili pripravan sva ona, kojafi duxan cfiniti, dragovoljno izverffit, kolikotie mogu-
che? *odg. Jesam.*

Virujesli sve ono , sštonamje Bog ocšitovao i po Cerkvi nama zapovidio? *odg.* Virujem.

Uffaslise dobiti odpusštenje griaš, i xivot vikovicšni? *odg.* Uffam.

Xelisli dobiti svako oprosštenje , kojese dobiti moxe? *odg.* Xelim.

Xelislise ispoviditi? *odg.* Xelim.

Ovdise ispovidi , à Misnikga odrissi.

Očeslise pricsestiti? *odg.* Oču.

Sadga Misnik pricsesti.

Xelisli à smertnom borenju (kadase do njega dogje) zlamenje od pravoga pokajanja dati? *odg.* Xelim.

Zaktivasli à prigodi smertnoj sveto ulje , i poslidnju pomast primiti? *odg.* Zaktivam.

Imasli volju dase svi tvoji dugovi , od tvojeg imanja isplate? *odg.* Imam,

Poklanjasli tilo i duffu tvojemu Odkupitelju Isukerštu? *odg.* Poklanjam.

Volisli po volji Boxjoj umerti, nego protivna volji Boxjoj xiviti? *odg.* Volim.

Cslanak IV.

*Bolesnik valja da razmisli slidecha,
i akose ù njima kriv naodi, ispo-
viditii valja.*

Da nebude dosada koi velik grih zatajao,
nitiga cisto ispovidio. i tako svetogerdnu
Ispovid ucfinio, i opakose pricsestio?

Jeli dosad omrazu ù sercu nosio, i ima-
deli xelju ispoviditju, i jeli pripravan pomi-
ritise?

Da nebude ù cfie posftenje, jali imanje tak-
nuo, i akoje to ucfinio, xelili povratiti? ovo
valja da bolesnik ili sam, ili po drugomu iz-
verffi; jer po nauku S. *Aug.* i Cerkve Sve-
te; grihse neoprasfta, akose tugje nepo-
vrati.

Jeli bolesnik pripravan sve prigode od
griffsenja svevoljno zaostaviti, i odsele uk-
lonitüise?

Cslanak V.

*Bolesnik imase pridati ù volju Boxo-
ju, ovim nacfinom.*

Pripravnoje serce moje o Boxe! priprav-
noje moje serce za xiviti i umerti po volji
tvo-

tvojoj Boxanstvenoj; od tvoje Ocfinske ruke dragovoljno primam sve, sftogodmi ssa-ljes.

Ja poznajem ò Gospodine! da kakogod zdravlje od tvoje milosti isticse, tako i bolest od iste milosti iziodi. Upravi samnom ò Boxe! kakoje volja tvoja; jasam tvojoj s-ti-lom, i duffom.

Tifime stvorio na priliku tvoju, i na svit postavio, ti takogier moguch jesi kako, i kada tebi povoljno jeste, mene s-ovoga svita uzeti.

Jabo nisam na ovi svit doffao, da ja na njemu zaostanem; nego da ja posli ispunjenja dnevak i godinah, kojanosu meni od tebe odregjena, prid lice tvoje stavimse, za primiti plachu za moja dilla.

O Boxe moj! pripravnoje serce moje, pre-makose naravi protivno vidi, hotiuchi xivot produgljiti: ja nisstanemanje poznajem, da nijedno vrime meni za umerti nie ugodnie, nego ono, kojefimi ti postavio.

Ó Boxe moj! premakobi ja ù napridak hotio napridnie xiviti, akosi pak ti ò moj pridobri Boxe! odredio, da ja sada s-ovoga svita pogjem, volim moje napridovanje na stranu metnuti, i po tvojoj Boxanstvenoj
volji

volji sada umerti, nego duglje xiviti; jerje,
bolje ò Boxe! da ja volju tvoju ispunim,
nego mojoj xelji ugodim.

O Boxe moj! serceje moje pripravno; ja
mene pridajem ù tvojoj Boxanstveni narucsai,
i ù krilo tvoga priblagoga provigjenja, ka-
kono i povoljnoj naredbi tvojoj, ù kojoj xe-
lim opocfinuti, i rechi: ò Ocse moj Nebes-
ki! ne moja, nego tvoja volja neka bude.

Velim s-Misnikom *Heli* po imenu: Go-
spodinje, neka cfini ono, sftose prid ocfima
njegovima za dobro vidi.

Tkosam ja, dase protivim mojemu Gospo-
dinu? sftoje prid ocfima njegovima dobro,
ono ja ochu cfiniti: i sftogod njemu povolj-
no oche biti, to ima najbolje biti, fviu dne-
va xivota moga.

Ja poznajem s-Isukerftom ù vertlu! ò Ocse
ako nemoxe biti, dame mimogje ovaj kalex,
nego daga pijem, budi volja tvoja.

Cslanak VI.

*Opominjanja, kojase imadu bolesni-
ku dati, za neprodugljivati
pokoru, i s-ispovid.*

Nekasni obratitise k-Gospodinu, i nepro-
dugluj od dana do dana, nagloboche dochi
fersba njegova. Eccl. 5.

Uzmi lik, pria negose na smert razbolis; ;
ispitajse pria nego na sud dogjes: i prid li-
cem Boxjim nachiches milosergje. Eccl. 18.

Traxite Gospodina, kadase moxe nachi:
zazivajtega, kadaje blizo. Izai. 55. c.

Cfinite vridan plod pokore, jerboje fikira
jurve na xile postavljena. Matth. 3. c.

Bdite! Bdite! jer neznate u koiche sat Go-
spodin vafs dochi; zato budite pripravn, jer
Sin cfovicsanski dochiche u sat, koi vi nemis-
ite. Matth. 24. c.

Sadje sat; da od sna ustanemo, jereje bli-
zo nafse spasenje. Rom. 13.

Ako neucinimo pokoru, upastichemo u
ruke ljudske. Eccl. 2.

Neznasli date dobrota Boxja na pokoru
vodi?

vodi? à ti po tverdochi tvojoj, i nepokornomu sercu, skupljajs tebi sercsbu ù dan sercsbe, i ocfitovanja pravednoga suda Boxjega. Rom. 2.

Dok vrime imamo, cfinimo dobro. Ad Gal. 6.

Cfinite dilla vafsa pria vrimena, i datiche vama plachu vafsu ù vrime svoje. Eccl. 51.

Cslanak VII.

Da bolesnik nepostane plashljiv promisljajuch svoje gribe i osstru pravicu Boxju.

Kolikoje veliko milosergje Gospodina, i njegova milost onima, koise K-njemu obrate. Eccl. 17.

Neka bude milosergje tvoje Gospodine sverhu nas: kakosmo uffali ù tebe. Psal. 32.

Kakogodse smiljiva otac finovma, takose smiljiva Gospodin onima, koigase boje: jerbo on poznaje kakvosmo mi stvorenje. Psal. 102.

O koliko veliko jeste milosergje Gospodina i njegova milost prama onima, koise k njemu obrate! Eccl. 17.

Neka nepravedni ostavi put svoj, i nekase
opet obrati k-Gospodinu, i onchemuse smi-
lovati, jerboje mnogo prignut za oprostiti.
Isai. 55.

Povratise k-meni, govori Gospodin, i ja-
chute primiti. Jer. 3.

Nikoga nepustafs da pogergjen bude, koi
pouffanje u tebe ima. Dan. 3.

Bog isti govori, da on neche smert grifs-
nika, nego dase grifsnik obrati, i u vike xi-
ve. Ezech. 33.

Sin csovicfanski dosaoje spaseno ucfiniti,
sftoje izgubljeno bilo. Matth. 18.

Ja nisam dosao pravedne zvati, nego grifs-
nike. Marc. 2.

Ako mi nasse grihe poznademo, onje vi-
ran, i pravedan, za oprostiti nama grihe.
Joan. 1. C. 1.

Cslanak VIII.

Iz Svetih Otaca.

Koliko duglje Bog cseka, dase ti po-
boljsafs; tolkochete zamafsnie suditi, ako
poboljsanje zapustifs. S. Aug. de poeni.

B

Mi-

Milostivi Bog ù istinu obechaoje pokornim milost, i oprostjenje griah, alli neharmonima sutrasnji dan za pokoru nie obechao. S. Aug. Tom. 3. Sent. 71.

Jao, i tefskosi onima, koi stopervo tada Sverhu cfine od grisenja, kadano Sverhu cfine od xivljenja. S. Ambr. de poen.

Bratio (govori S. Chrysofom.) spomenimose daje vrime kratko, i akobi jos podaleko bilo, nevaljamu virovati. de poen.

Sada brinechise mislimo, da nam neprogje vrime ù zalud, i da onda stopervo trazimo Spasonofsno xiviti, kada nam uzvaljade iz tila izichi. S. Greg. hom. 12. in Evang.

Koi ù dosasto, i moxe bit nedosasto vrime produgluje poboljsanje xivota (Ispoviditse) pricestiti, oprostitse, i sebe za smert pripraviti; takvi dobro istinito za neistinito daje; i buduch da on za ono, sstoje izgubio nemari, ocfito ukazuje, da on za ono, sstono cseka nemari: niti zasluxuje ono isto primiti. S. Anselm.

Dokleje još vrimé, prolivajmo suze pokorne, da milostivno primljeni budemo, i nepróduhljimo na drugi svit, gdino placsljivci brez ikakve koristi placsu; ah! pokorise, placsi, suzi ovdika mallo, dati neuzvaljade ondi xalostitise od vika do vika. S. Bern. Ser. de pœnit.

Za onima, koi po grifi i opacínama odpadaju, i njega zaostavijaju, Bog isti ljubeznivo hodi, umarase, mamii ljubeznivo, daga oni nezapustaju, veche dase k-njemu opet obrare. S. Dio. Areopag. Ep. ad Dem.

Tkoche ò ljubeznivi Isuse! ù tvojemu miloserdiu uffanje gubiti? Ja izgovaram cilo: daje mlogo vechi grih, ù tebi gubit uffanje, nego koje drugo pristupljenje slabosti csóvicsánske. S. August l. 2. de visit. Infirm. cap. 8.

Koi ù vrimé smerti od Boxjeg mjlosergja gube uffanje, oni vise uvrigjuju Boga, nego po svima Krivicama, kojemu pocinili. In vita S. Cath. Senens.

Cslanak IX.

*Dillo Vire, Uffanja, i Ljubavi, i
punog Skrussenja, koje bolesnik prie
Ispovidi imade ucsiniti.*

Svemoguchi Boxe: vikovicsnja istino! ja virujem, dasi ti jedini Bog u bivstvu, a troicsan u Sobsvih, to jest: Otac, i Sin, i Duh Sveti, Stvoritelj Neba i zemlje, i darivaoc dobri dillah, s-vikovicsnjom Srichom, i pravedni Osvetitelj griah, po mukah paklenih, i purgatoriu.

Virujem, da tvoj jedinorogjeni Sin Isu-kerst za nas jest csovic postao, i po svojoj neprocinjenoj, na Krixu prolivenoj kervi, nas odkupio jeste.

Virujem, daje moja duffa neumerla, i da meni za dobiti spasenje tvoja milost neutecsenim nacsinom potribna jeste.

Virujem moj Boxe! dasi ti nam odpusstenje griah, tvoju milost, i vicsnji xivot obechao, i da ti Svemoguchi, u tvojima obechanji virni, neskoncsanim nacsinom mi-
lo.

loferdni, i ljubeznivi Bog jesi. I ova, kakono i sva ostala, kojasi ti moj Boxe! po Cerкви Catholicsanskoj nama za virovati prikazao, ja tverdo virujem, jedino zato, jerbofi ti moj Boxe! koinosi vikovicsnja istina, koja niti privarena moxe biti, niti privariti moxe, sva ova nama ocfitovao.

Uffanje.

I ù ovoj Viri ò priljubeznivi Boxe! jase uffam po priblagim zasluxenjima Gospodina nasega Isukersta, i po moima slabima dillih odpusstenje griaah, tvoju milost, i vikovicsnji xivot zadobiti.

Sva ova uffamse rad toga od tebe dobiti, jer ti Svemoguchi, ù tvoima obechanji virni, i neskoncsanim nacfinom miloserdni, i priljubeznivi Bog jesi, koinosi nam ova obechao.

Ljubav.

Ljubimte sverhu svega ò priljubeznivi Boxe! iz sveg ferca, ne samo rad toga sstosi ti moj Stvoritelj, Odkupitelj, i primilostivi darivaoc, veche rad tvoje neizmirne, i svake ljubeznivosti dostojne dobrote. I zaktivam-

te ù vike ljubiti, licem na lice gledati, jer-
bo ti jedina i glavna moja sverha, fricha, i
priveliko dobro jesi.

Skrusjenje.

I jer ja virujem moj Boxe! da ti dobra dil-
la darivafs xivotom vikovicsnjim, à zla pra-
vedno karafs s-mukom paklenom, i s-purga-
toriom: zato kajemse iz svega serca moga,
dafam tebe svemoguchega i pripravednoga
Boga moga uvridio, i pravedno pokaranje
zasluxio. I jer ja takogjer virujem, dafi ti
moj Boxe! privelika dobrotà, zato kajemse
za sva pomanjkanja moja rad toga, dafam po-
njima tvoju priveliku dobrotu uvridio.

Ó da ja tebe nigda nebudem uvridio! vra-
cham svakolika, kojasu tvojemu velicsan-
stvu protivna: jofs dabi nebilo pokaranja,
ni pakla, ni neba, ni plache, jofsbise ja serc-
fano kajao, i kajemse, dafam ja kano nevo-
ljno stvorenje tvoje, tebe moga pridobroga,
privisokoga, i priljubeznivoga Boga raser-
dio. Oprostimi primilostivi Ocse! kakono
i ja rad ljubavi tvoje svima oprashtam.

Cslanak X.

Opominjanja za usterpljenje bolesnika.

Ó moj Isuse! Sve što ja podnosim nishta
nie prama pokaranju, kojelam ja od tebe zas-
luxio.

Ako ja s - Isusom krix uznosim, znam da-
chu zatime s-istim u Nebesi kraljevati.

Podnošti valja ili ovdi vrimenito, ili ondi
u vik. Neigjese od veselja na veselje, veche
od podnošenja na veselje.

Ako sam ja s - Isusom usterpljiv, tako sam
jedno posvetilište od zaklanja rad ljubavi
njegove, i jedna stolica njegove milosti.

Ako sam usterpljiv s-Isusom, tako placham
sve moje krivice, i sabiram sebi veliku pla-
chu u Nebesi: oprastam sebe ognja od oc-
sličenja, i dobivam slavu vikovicanju.

Podnošenje ovdika nemoxese izjednat-
ti slavom dostastom i veličanstvom, kojisu
nama u Nebesi pripravljena.

Ah! podnosichu jako, i stanovito, s-veseljem, i s-ljubavjom, podnosichu vazda, i na svaki nacin,

Koi nas ovdi vrimenito kara, onajche nas pomilovati na vike.

Po borenju dobivase kruna, i po protivstinah spasenje.

Isti Isus podnosijoje, i borioseje, i takoje, uniffao u slavu.

Ah! vas xivot moga Isusa trud i muka jeste bio, a ja nechuh da najmanje za Isusa podnesem?

Isus bivffi pravedan, mucsen, i porugan jeste bio: kako nebi ja, koinosam nepravedan, i griffan terpio?

Isusje ternovom krunom krunjen bio: zashto nebi ja s-Isusom i za ljubav Isusovu podnosio?

O dakle volim xiviti i umerti na krixu: boljebomie s-Isusom podnositi, nego brez Isusa vladati.

Klanjamtise o sveti krixu! gerlechite, i ljubechi, tebe ja zaktivam, neodmetnime, koinosi moga Saranitelja nosio.

Hodi k-meni o Sveti krixu! u narucsaj
moj:

roj: pakme primi ù prisveti narucsaj Spa-
itelja moga.

Krixu Sveti, jase s-tobom na S. kersstenju
zakleo jesam, i ta zakletva valja da vazda
zaostane: branime od napostovanja i fille
djavaoske.

Ö Sveti krixu! tifi posvechen po nepro-
cinjenoj kervi moga Odkupitelja; Ah! no-
sime, i dajmi kripost, da i ja tebe mogu no-
siti.

Ö Sveti krixu! jase tebe jako derxim, ni-
ko meni tebe fillom neche otteti.

Ö Sveti krixu! kod tebe xelim xiviti, i
umerti.

Ö Sveti krixu! tebe ljubim, i sftujem do
moje smerti, i fverhe xivota moga.

Cslanak XI.

*Bolesnik prikazuje zase neprocinjje-
nu muku Isusovu.*

Ö moi prislarki Isuse! ja nemogu tajati
velike i mloge grihe moje, alli vecheje mi-
loserdje tvoje.

Ti sam jesi moje uffanje, moje utocfische,

i moj pomochnik. Pogledajme , ò pridobri
 Ifuse ! spafime moj pridragi Ifuse !

Ja ovdi lexech ponizno padam prid no-
 gama tvoga miloserdja ; i premako oslabljen
 ù tilu , fercsano virujem , i derxim , da nei-
 ma takvog uvrigjenja , premakobi najveche
 bilo , koje kripoft tvoje svete muke nebi mo-
 gla odnimiti.

Priljubeznivi moj Ifuse ! jati prikazujem
 za odpusstenje moji griaah onu priveliku lju-
 bav , s - kojomfi ti buduch Bog vicsnjega
 velicsanstva , doftojao za nas umerle ljude ,
 csovikom postati , i vise od triest godinah
 trud , umor , muku , i progonstva podno-
 fiti.

Prikazujemti ono tvoje zapusstanje , onaj
 kervavi znoj , s - koimnofi ù vertlu bio obli-
 ven , kadafi klecsech Oca tvoga Nebeskoga
 molio.

Prikazujemti onu tvoju veliku xelju , s - ko-
 jomfi bio uxgan za terpiti , kadanofise povo-
 ljno pufstio ù ruke kervoliah uffatiti.

Prikazujemti vezanje , udarce , porugivanja ,
 i oftala progonstva , kojafi svu noch kod
 dvora *Anninog i Kaifinog* podneo.

Ö moj prislatki Isuse! za sva moja pomanjkanja, prikazujemti ono nemilo terzanje, i popljuvanje, kojefi podneo, kadanofi svezan, ù jutru k-Pilatu, à od njega k Irudu: pak i opet od istoga k-Pilatu vogjen bio.

Prikazujemti ono Sveto mucsanje, kojefi ti imao onda, kadnofi nemilo vogjen, i oholo zapitivan bio.

Prikazujemti ono pogergjenje tvoje Božanstvene mudrosti, kejenofi ù hodichu od posmiivanja po Irudu obucsen, ponizno podneo.

Prikazujemti onu strasnu bolu, kojufi podneo, kadano za stup svezan, nemilo frustan Jesi bio.

Prikazujemti one tvoje svete ranne, koje-tie ono frustanje zadalo: i potocfiche kervi, kojaje iz sveti rannah isticala.

Ö prislatki Isuse! psikazujemti za sve moje grihe onu neizrecsenu tihochu, i usterpljenje, kojefi ti ukazao onda, kadanofi za vechu pogerdu ù cerljenu hodichu obucsen ternovom krunom krunjen, podrugivanjem pozdravljan, popljuvan, zausnicam i-terskom bien, prid suca vogjen, nepravo sugjen, i najposli

posli s-tvoim vlastitim krixem obtovaren, na planinu kalvarie pegerdno vogjen bio.

Prikazujemti oni tvoj pritefski umor tvoga svetoga tila, i umorne koracsaje tvoji nogu, i pritefsko napertenje tvoji plechah.

Prikazujemti tvoj znoj, xegju, i sva, kojasi ti tada za ljubav moju usterpljivo podnosio.

Ö prislatici Isuse! za sva moja opacfinstva prikazujemti tvoju priveliku bolu, kojusi ti podneo ù ponovljenju rannah tvoga prisvetoga tila onda, kadano iz tvoje hodiche svucsen, cfavli na krix pribien, i s-prolivanjem primloge svete kervi, raztegnut jesi bio.

Prikazujemti onu neizrecsenu krocfinu, s-kojomsi ti toliku fillu tvoji kervoliah podneo, i jos za nji Oca tvoga Nebeskoga molio.

Ö prislatici Isuse! za sve moje krivice, i pomanjkanje prikazujemti onu privelikog zacsugjenja dostojnu muku, kojusi podneo onda, kadnosi cã svega puka obkolit, i brez svakog utisjenja zaostavljen, ù srid kervoliah pogerdno na krixu visio, gdi xegjom poduzet, s-xucxjom, i octom napojen jesi bio.

Ō prislatki Isuse! za odpusštenje moih pristupljenjah, kojasam ja protiva tebi priko svega moga xivota ucfinio, prikazujemti sva otajstva nassega odkupljenja, kojasi ti izverffio.

Prikazujemti tvoje csovicsanstvo, porogjenje. vechanja, tvoju gorku muku, i smert.

Prikazujemti sva ona, kojasu tebi u tvojoj priblagoj Roditeljici i Divici MARIJ, i osta lima svetima ugodna bila.

Pacse, ō moj priljubeznivi Isuse! dopusti, da zadosta ucfini kod tvoga Oca Nebeskoga za moje grihe ona tvoja pravednost, zavi u pricistu maranu tvoja zasluxenja, moj nedostojni i opaki xivot, dase moj xivot, i moja dilla, kojanosu necista, s-tvoima prisvetima dillih ujedine, ociste, i sverfsena ucfine.

Dopusti moj pridragi Isuse! da pria moga priminutja u meni umre sve ono, sstoje tvoima Boxanstvenima ocima protivno.

Nakiti dusu moju kripostima, i objacsaju protiva naserchanju nepriateljskomu, ucfinju u ovoj tilesnoj bolesti, u svemu tvojoj Boxanstvenoj volji primljenu, i najposli odvediu k-pravomu, i vikovicsnjemu xivotu.

To xelim, izustivam, i dovoljam nepri-
stance uzmlaxati, kolikogod puta ja uz-
dahnem.

Cslanak XII.

*Bogosstovna uzdisanja jednog boles-
nika, od Sedam ricnih, koje je Go-
spodin Isukerst na krixu
izrekao.*

Ö Gospodine Isukerste! koi bivsi razpet
na krixu, sedam poslednji ricni izustió jesi,
hotiuchi, da mi vazda one prisvete ricni ù
nasoj uspomeni imademo. Po kriposti oni-
ziu tvoji prisveti ricnih, molimte ö pridobri
Isuse! dami oprostitis sve, sstosam pristupio,
i sagriffio ù sedam grnih, i okolostojenjih
njiovih, to jest : ù oholosti, lakomosti, blud-
nosti, nenavidosti, proxderlosti, serditofti, i
linofti.

Ö Gospodine! koinosi rekao: Ocse, opro-
stimm, jer neznadu, ssto cline; ucfini, da ja
rad ljubavi prama tebi, svima prostim, koisu
meni sstogod naxao ucfinili.

Ö Gospodine Isukerste! koini razbojniku
rekao : danasches sannom biti ù Raju, uc-
fini,

Učini, da i ja dostojan budem čuti onda, kada s-ovoga života pogjem: danaschefs u Ra-u samnom biti.

Ö Gospodine Isukeršte! koji Majki tvojoj rekao: Xeno! evo sin tvoj, à posli obra-ivffise k-Ucseniku, izustiofi: Evo! ovotie Mater; učini, da mene tvoja Majka primi za ina rad ljubavi tvoje.

Ö Gospodine Isukeršte! koji rekao: Bog moj! Bog moj! zasťofime zapustio? učini, da ja u ovoj bolesti iz serca rekнем: smiluj-te meni siromahu grifsniku, i pomozime o kralju moj! i moj Boxe! kojime s-tvojom prisvetom kervjom odkupio.

Ö Gospodine Isukeršte! koji na krixu rekao: xegjam, to jest spafenje naroda cfovic-nskoga, i oniziu duffah, koje bivffi u Limbi, tvoje priffastje csekau; učini, da ja u ovoj nojoj bolesti vazda xegjam za tobom, kako-uo za vrillom pravoga xivota, i date sve-erdno ljubim.

Ö Gpspodine Isusteršte! koji rekao: Ocse, tvoje ruke ja pridajem duh moj; učini, da ja u vrime moga priminutja, xivo i pod-uno izustim: Ocse Nebeski! u ruke tvoje

pri-

pridajem moj duh. Primime k. tebi, koinofidokonjanje moga vrimenitoga xivota postavio.

Ö Gospodine Isukerfte ! koifi izrekao : Sverfenoje, to jest: trud, i muka za narod csovicsanski. Csujem onaj tvoj prislatkj glas: hodi moja priateljico, hodi zarucsnice, jafambo tvoje potrebe digao, i iz fuxanftva tebe izbavio; hodi za uxivati moje kraljestvo, i pribivati ù njemu ù vike.

Cslanak XIII.

*Uzdisaji Bogosstovni fverhu svakog
fata Muke Isusove, koise imadu
prijid bolesnikom sftiti.*

Ö Gospodine Isukerfte! koifise ù fseft fati ù vecser k-nogama tvoji Ucsenikah, i iitog izdajnika prignuo, i nji oprao, po cfemunosfi moju oholoft pokarao; oproftimi, i smilujmise na cfas moje smerti, dame nenagjenoga oholofti, i dase moje ferce fverhu sebe neizdigne.

Ö Isu-

Ö Ifuse! koifi ù vecser ù sedam sati pri-
blagi Sacramenat tvoga Prisvetoga Tila â
kervi postavio, daj da ona budu hrana moje
dusse, i oprostimi sftogodsam ja igda nji
primajuchi sagriffio, i smilujse meni na csas
moje smerti, i uclini, da ja po primljeno-
mu tvomu Prisvetomu Tilu i kervi, viko-
vicsnju srichu zadobiem (*Akoli bolesnik jofs
nie pricsefschen reknesse*) i ucfini da ja nji za
putinu, ponizno i dostojno primim, i da
dobro pripravan na ono daleko putovanje
vikovicsnosti odputujem.

Ö Ifuse! koifise osmog fata ù vecser s-
tvoima ucfenici razftao, i na razftanku nji-
ma tvoju ljubav, â nji tvomu Ocu Nebes-
komu priporucio jesi; oprostimi sve moje
grihe, kojesam ja protiva momu iskernjemu
ucfinio: smilujse meni na csas moje smerti,
i ucfini, da ja ù ljubavi tvojoj i iskernjega
pogjem s-ovoga svita.

Ö Ifuse! koifi devetog fata ù vecser u
vert iziffao, i ondise tvomu Ocu Nébesko-
mu tia do smerti krixa na posluh pridao
jesi; oprostimi, dasam ja toliko puta nepos-
luffan bio tvomu zakonu, i tvoima zapo-
vid-

vidma. i smilujse meni na čas smerti, da ja povoljno rad ljubavi tvoje s- ovoga svita pogjem.

Ö Ifuse! koi desetog nochnjeg sata ù brigi postavljen, moliosi, i kervjomfise znoio, i sebe sa svime volji tvoga Oca Nebeskoga podloxio jesi; oprostimi, sftosamse ja toliko puta tvojoj Boxanstvenoj volji protivio; i smilujse meni na čas smerti, da ja tvomu Boxanstvenomu povolenju jedan postanem.

Ö Ifuse! koi jedanaestoga sata nochi od Júde odan, od xudiah uffachen, i od ucse-
nikah zaostavljen jesi bio; oprostimi, dasam-
te ja po moji grifih toliko puta odao: smi-
lujse meni na čas moje smerti, da ja od te-
be, i od tvoji Svetih Angjelah nebudem za-
pusitan, i ù vik od tebe odiljen.

Ö Ifuse! koi dvanaestoga sata nochi k-
Anni kano razbojnik jesi vogjen bio, i od
Malcha zausnicu primio; oprostimi sftogod-
sam ja po serditosti velektrat sagriffio, i smi-

luj-

Smiluj se na čas moje smerti, i u naglosti tvojoj nepokaraj mene: niti u sercsbi tvojoj pedipsaj mene.

Ö Ifuse! kosi pervog sata nochi *Kaif* vögjen, i kod njega u mlogima obtuxen bio; oprostim i sve moje neistine i laxi svega xivota moga uclinjene: smiluj se meni na čas smerti, daš nenagje u ustma moima krivica, jali privara, koja ispovigjena i odpustena nebi bila, za nebit pokaran na sudu tvomu.

Ö Ifuse! koi drugog sata nochi u kuchi *Kaifnoj* porugan, popljuvan, i zaušnicam ješ bien bio; oprostim, sšofamte ja toliko puta s-moji grifih pogerdio: smiluj se, i oprostim na čas moje smerti, dašise duhovi pakleni nenarugaju, i sverhu mene neobvefele.

Ö Ifuse! koi trecheg sata nochi triput od Petra zatajan ješ bio; oprostim, dašamte ja po moima vechanjih viffe puta zatajao; smiluj se meni na čas moje smerti, da ja u ispovidanju prave vire najposli dahnem.

Ö Ifuse ! koi pravedan bivši , u ceteri sati u jutru po Misnici na smert jesi osugjen bio : oprostimi sva moja kriva sugjenja ; i smilujse meni na čas smerti moje , da meni pravo i puno ispovigjenomu , ipo pokori ocisichjenomu , tvoji sud nebude na osugjenje , veche na opravdanje .

Ö Ifuse ! koi u pet sati u jutru od *Pilata* u mlogima jesi okrivljen bio : oprostimi , da ja po moima grisi duhom necistim prigodu dao jesam od osvagjenja moga prid sudom tvoim : smilujmise na čas moje smerti , da posli dobivenog potpunog oprostjenja , nepriatelj nishta nenagje , po csemubime magao kod suda tvoga osvaditi .

Ö Ifuse ! koi u sesti sati u jutru kod *Iru-
da* u biloj hodichi , kano lud pogergjen jesi bio , i posmiivan ; smilujse mojoj ludosti , skojomfante ja pogerdio , a svitu , diavlu , i tilu ugagjao ; da duh necisti na čas moje smerti nenagje uzroka za posmiivanje mojeg izgubljenja .

Ö Ifuse ! koi u sedam sati u jutru po *Pi-
latu Barrabi* jednan , i od puka njemu zapo-
sta-

stavljen jesi bio, koino iskaffe dase *Barraba* pusti, à ti dase na krix postavifs; oprostim, dasam ja toliko puta po moima opakima poxelenjima tebe zapostavio: smilujse meni na čas moje smerti, da ja od tebe nebudem zabacsen, négo milostivno primljen.

Ö Ifuse! koi devetog sata dnevnjeg na smert krixa odsugjen jesi bio; oprostim moje grihe, koinosu uzrok bili tvoga osugjenja na smert; i smilujse meni na čas smerti, da ja po tebi nebudem odsugjen na smert vikovicsnju.

Ö Ifuse! koi si ù deset sati ù jutru tvoj krix na planinu Kalvarie nosio; oprostim, dasam ja viffe puta meni dan Krix zabacio, i smilujse meni na čas smerti, da ja zlamenovan budem zlamenjem Svetog krixa, i postavljen obdesnu tvoju.

Ö Ifuse! koi ù jedanaest sati ù jutru jesi propet bio: oprostim sve, sstosam ja moima rukama i nogama grifsno dillovao, smilujse meni na čas smerti, da ja svitu, i tilu razpet, à tebi pridruzen, tebe ù zagerljenju S. krixa ljubim.

Ö Ifuse ! koi ù dvanaest sati obdan razpet, i na krixu izvissen jesi bio ; oprostimi, dase ja viffe puta protiva tebi, i momu iskernjemu uzapeo jesam : smilujmise na czas smerti, da ja dostojan postanem po tvojoj milosti ù Nebesa izdignut biti, kakogodsi ti onog pokornog razbojnika ù Raj izvisio.

Ö Ifuse ! kofsi u pervi sat posli podne, za nepriatelje tvoje, i grifsnike Oca tvoga Nebeskoga molio ; oprostimi, sftosam ja mlogo puta ù sercu protiva iskernjemu rexao : smilujse meni na czas smerti, da ja iz svega serca moga prostim svima moima nepriateljom, i s-njima ujedinit, ù miru zaspem, i opocfinem.

Ö Ifuse ! koi ù dva sata posli podne soctom i xucsjom ù tvojoj xegji napojen jesi ; oprostimi, dasam ja viffe puta ù jischu i pichu priverffio : smilujse meni na czas smerti, da ja od griah moji ù pet ochuchenjah ocfsichen, xivom vodom spasenja napojen postanem po sve vike.

Ö Ifuse! koisi ù tri sata posli podne tvoj duh ù ruke Oca tvoga Nebeskoga priporucio, i prignuvssi glavu duh tvoj ispuštio; oprostimi, da ja rad ispraznosti svitovnje, moj duh ritko k - tebi jesam upravljao: i smilujse meni na čas smerti, da ja sverfse- no iz svega serca k - tebi obrachen, moj duh pridadem ù prisvete ruke tvoje, i ù tvojoj ljubavi s - ovoga svita pogjem.

Ö Ifuse! koi ù csetiri sata posli podne kopjem kroz serce jesi proboden bio; opro- stimi, dasam viffe puta vrimenita i isprazna, nego tebe poljubio: smilujse meni na čas smerti, date ja iz svega serca ljubim, à duffa moja kroz tvoj prisveti bok, kano kroz vra- ta ù Nebo dogje.

Ö Ifuse! koi ù pet sati posli podne po *Josipu* i *Nicodemu* s - krixa skinut, i pokopan jesi bio; oprostimi, dasam ja tako mlahav i lin ù dilli milosergja bio, i smilujse meni na čas smerti, da ja s - mlogima dilli milosergja zlamenovan, kod tebe vikovicsnje srichno miloserdje zadobien.

Cslanak XIV.

Oporuka, iliti poslidnja naredba,
kojase ima csesche priko godine,
à navlastito na csas smerti
ucsiniti.

Ů Ime Prisvetoga Trojstva,
Amen.

Buduch daje meni najvechemu grifiniku poznano, dami s-ovoga svita valja pochi; alli kada, i ù koje vrime imadem pochi, veomamie nepoznano; zato sada doksam ja jofs pri mojoj pameti, prid tobom ô Pri-blaxena Troice! moju poslidnju volju kako xiviti i umerti zaktivam ochu ocfitovati: koja dase nikada nepromini, ovu oporuku, koja tia do vika imade bit neizvernuta, odrediosam ucsiniti i utverditi.

Najpervo : s - najupravniima riešma , i s - najmoguchim načinom , odregjujem , odpisujem , i sa svime pridajem tebi ò Prislveto Trojstvo tilo , duffu , i svakolika dilla moja , kojasam ja priko svega xivota moga ucfinio : s - najvechom i neumerlom zafalnoftjom blagodarim tebe , datime ù tilu i ù duffi osobnima i opchenima neizbrojenima dobrotama nadarilo ; rad koi ispovidam , da ti famo ù meni oblast imadefs ; i da tebe famo , à nikoga drugoga izvan tebe Gospodara poznajem.

2. Svakolika dobra , i svekolike milofti toliko duhovne , koliko tilesne poznajem , dasu svekolike od tebe Boga moga izifsle ; ispovidam , dasi ti od neizmirne tvoje dobrote neizmirnim načinom višje meni dobara ucfinilo , negofam ja zasluxio : rad csega neizbrojene tebi sada i ù vike fale i blagodarnofti prikazujem.

3. Pravu viru , svekolike njezine cslanke tvrdo derxim i ispovidam , kakogodji sveta Catholicsanska Rimska Cerkva viruje i ispovida : i voliobi xivot izgubiti i kerv proliti , nego famo jedan prave vire cslanak zatajati , i akobi kakogod na smerti mojoj po

nadanutju diavaoskomu i najmanje sftogod ovoj Svetoj viri protivno zamislio , izrekao , jali ucinio , tomuse sada protivim , i u nistto obracham. Sfto dase nedogodi priporucujemse tvomu svemoguchstvu , tvojoj mudrosti i dobroti Boxe moj! dase na csas smerti moja vira sveta u meni stanovita i neizvernita nagje.

4. Na svekolike grihe moje , po koigod nacfin , i u kojegod vrime ucinjene merzim , i pogergjujemji , i za njise rad same tvoje o primilotvorni Boxe! ljubavi , nacfinom najmoguchim kajem , i hiljadu puta visjese xelim pokajati , i za ispunjenje moga pokajanja , koje meni manjkaje , prikazujemti ono kajanje , kojesu svikoliki pravi kajaoci igda imali , s-podpunom odlukom tebe nigda vise neuvriditi ; i da ja tebi za privelike nepravice moje kolikogod barem platim , pripravansam kojumu drago osvetu od tebe primiti , i s-tvojom milostjom pridragovoljno priterpiti.

6. Od sviukolici , kojefam ricsma , i dilli igda uvidio , ponizno oprosstenje istem , i pripravansam njima svu sftetu posstenja i dobara po mirri pravice povratiti ; a svima ,

Koi-

Koifume uvridili, iz duſe oprasſtam ſvaku krivicu, i oſvetu, kakogoderje Isukerſt na krixu nepriateljom ſvoim oproſtio, i za nji Oca ſvoga molio.

7. Poznajem i iſpovidam, da ja po moim zasluxenjima kraljeſtvo nebeſko nemo- gu zadobiti; zato i neufamſe ù moja vlaſti- ta dobrocſtva, veche ufamſe ù neskonc- sano miſoſerdje tvoje, ù zasluxenja i muku Isukerſta Spasitelja moga: ù pomoch Pribla- xene Divice MARIÆ, i oſtali obranih ù nebu: na njise tako jako oſlanjam, da nigda nemogu zamisliti, dachu uvike izgubljen biti, buduch da znadem, da miſoſerdje tvo- je neskoncsanim naſcinom nadilazi, i muka Sina tvoga brez mire zamafſnia jeſte, nego- su griſi moji.

8. Ja mene ſvega ſa ſvima, ſtoſam, i ſto mogu, priporuſujem, i pridajem ù tvoju ſvetu volju, molechi i xelechi, da ona od mene, po meni, i okolo mene, toliko ù ovomu vrimenitomu xivotu, koliko na ſver- hi xivota moga najſverſenim naſcinom iſpu- njena bude.

9. Ljubimte Boxe moj, ljubavi moja, xe-
limte

limte uvik ljubiti, jer ti rad najveće svesnoći i dobrote tvoje svake ljubavi pristojan ješ: o date hiljadu puta više mogu ljubiti! pacse: dabi sviu liudih i Angjelah ferca i dobrohotenja mogao imati, iz dragebi volje nji obratio u ljubav tvoju. Alli buduchi da ja nisam moguch tebe dostojno ljubiti, molimte, dase ti isti misto mene, onom ljubavjom, kojase tebi pristoji, dostois ljubiti.

10. Najposli, svidocim, da ja kakono pravovirni kerstjanin umriti, i Svetotvorja svete Ispovidi, Pricfeschjenja, i Poslidnje pomasti primiti zaktivam. Zaktivam takogjer, i xelim dionik biti sviu Sveti Misah, molitava, i dobri dillah, kojachese tia do poslidnjega suda csiniti, molechi navlastito tebe, o moj Isukerste! da ti tebe istoga tvomu Ocu na dar, i svagdanje posvetiliste za neizbrojene grihe moje prikaxes, i da duffi mojoj u najskrajnjemu momu borenju, samo jednu kap kervi tvoje udilis.

11. Sada dakle o Prisveto Trojstvo! prid tobom, i prid svim dvorom nebeskim ispo-vidam, i svidocim, da sva ova, kojase u

ovoj

ovoj oporuki zaderxaju, jesu moja poslid-
nja i pravicsna volja i odsuda, po kojoj xe-
lim xiviti, i umriti; i ochu, da ova moja
oporuka toliko pria, koliko na smerti, i
posli smerti moje u svomu utverdenju zao-
stane: nekaje Bogu i ljudma poznano cfi-
sam ja tilom i duffom mojom, i kako xivi-
ti i umerti zaktivam. I zato vlastitom mo-
jom rukom, bivffi najbolje u pameti i pri
sebi, jos i iz punne volje sebe podpisujuch
potvergjujem sva gori recsena. Ja N. pri-
nedostojno Boxje stvorenje.

Zazivanje B. D. Marie, na svoju smert.

Prisveta Divico Mario, u onoj ljubavi i
virnosti, s-kojomje Sinak tvoj na krixu vi-
sech tebe Ivanu priporucio, ja tebi tilo i
duffu moju, misli, ricfi, i dilla moja, xivot,
i smert moju priporucsujem: a navlastito
najkrajni cfas xivota moga, o kojemu vifi
vikovicsnost. I kakogodfi ti na blaxeno
priminutje tvoje, Sina tvoga zazvala, tako
i ja tebe na moje priminutje zazivam; mo-
lechite za onu ljubav, s-kojomfi pri umiru-
che-

chemu Sinku tvomu bila, i po gorkima suzama, kojefi prolila, kadafiga prignutom glavom prigorko izdisucheg vidila, da ti i pri meni po tvojoj Materinskoj dobroti budeš, i dame nezapuštis, jer brez tebe ni postose neufam xivot moj dobro zaveršiti.

Neustegni, o priljubezniva Majko, ljubeznivosti tvoje prama ovoj prošnjji mojoj, koju ja tebi iz poniznoga serca upravljam; jer ako ja brez tebe pogjem s-ovoga svita, ne brez razloga pribojavamse, da ja uvike nepoginem; kakochubo ja siromalsak, i veoma slab, megju tolikima pristrahovitima nepriateljskima zasidama obstajati, ako ti pri meni nebudeš? kakochu ja na oni priostri sud Boxji izichi, ako tebe kod mene kako no pomochnicu i zagovoriteljicu neuzimadem? kakochu ja od moji neizbrojeni, i svaku pogerdu nadilazchi griah razlog dati, ako ti kod Sina tvoga za nji neprogovoris, i oprostjenje njiovo meni neisprosifis?

Prigni dakle uho tvoje prošnjji mojoj o Priblaxena Gospo! rad ljubavi pridragoga Sina tvoga, na sverhi moga xivota budi pri meni, da po tvojemu obranjenju, od oni

priveliki pogibiljah oslobogjen, s-tobom u
vikovicsnju slavu dochi mogu, Amen.

Cslanak XV.

*Uzdisaji Szetoga Augustina k. Ocu
Nebeskomu za odpusstenje njegovi
griah; koise prid Propetjem
belesniku imadu sfiti.*

Pogledaj ò priblagodarni Ocse! tvoga pri-
ljubeznivoga Sina, koinoje zame toliku mu-
ku podneo! Promisli ò milostivi Kralju! ko-
je onaj, koji terpi, i spomenise miloserdno
onoga, za koga terpi.

Nieli on onaj pravedni Isus? Ö moj Bo-
xe, i Gospodine! koji za odkupiti slugu,
tvoga jedinorogjenoga Sina za njega daosi,
koi kano jaganjac na posvetiliste zaklanja
jeste vogjen bio.

Spomenise ò zdencse svakog spasenja!
daje onaj isti, kogasi od vika porodio, i ko-
gasi hotio, da zame csovikom postane.

Ū istinu tvoj vikovicsnji jedinorogieni Sin jeste s-tobom ò Ocse Nebeski ! jednak Bog , koji nase uzeo nassu narav csovicsfiansku , i pristrasne muke , i pogerdnu smert podneo jeste.

Moj Boxe i Gospodine ! vidi i promotri po tvojoj pravici dilla tvoje neskoncane dobrote.

Ah ! pogledaj tvoga Boxanstvenoga Sina , kako je on ù svemu tilu izranjen , njegove prifvete ruke kervjom oblivene , i zato oprostiti milostivno grihe i opacine , koje sam ja moima rukama dillovaò.

Promotri njegov otvoreni bok , kako je s-cxidom ljuto proboden ; pokrime dakle s-prifvetima vrutci , koje ja virujem dasu iz njega istekli.

Promotri njegove prifvete noge , kojeno na pute od griffenja nigda nisu koracile , nego vazda ù tvomu Zakonu hodile jesu , rad csega one tako nemilo na krix priviene jesu bile. Zato ispravi noge moje na tvoje pute , odvratime od sviu moji krivicah , i ucini milostivno , da ja ù napridak vazda put istine ljubim.

ò kralju sviu obranih ! molimte po
prisvetomu sviu Svetih , molimte po
ovomu momu Odkupitelju udilimi mi-
loft , da ja putem tvoji zapovidih ho-
dim , i tako s-njime ù duhu ujedinit po-
ftanem , koji je zame hotio csovikom
biti.

Tibocheš ò Ocse Nebeski ! ocšins-
kim načinom prociniti , kako je tvoj
Božanstveni Sin svoju priblašenu gla-
vu povoljno prignuo. ò priljubezni-
vi Stvoritelju ! pogledaj cšovicšanstvo
tvoga pridragoga Šina, i smilujse slabo-
šti tvoga nevoljnoga štvorenja.

Šerceje moga Odkupitelja tía do
šmerti oslabilo : njegov prisveti bok
pliva ù kervi : ofuššenasumu nutarnja
njegova : gubicesumu pomodrile : ot-
verdnulesumu ruke na krixu razpete :
rebrasumu kao ština ocšverštnula , i ne-
gibljiva : Sveta kerv teče niz prisvete
noge njegove.

Promotri ò prislavni Ocse! kako je
tvoj Sin ù svima udi poderan, xalosno
na krixu visi, i spomenise ocinski mo-
ga stanja: pogledaj muku Sina Božjega
ucsovicstoga, i izbavi stvorenoga clo-
vika od njegovi pomanjkanjah,

Sercsano razmotri izranjenje moga
Odkupitelja, i oprosti grihe onomu,
koije ovako odkupljen,

Ovoje moj priblagi Bog, kogasi tí
rad griah tvoga puka ovako mucsi pri-
pustio, premakoje tvoj najdraxji, ù ko-
mufise nasladio.

Ovoje onaj pravedni, ù komu nikak-
va krivica nie nastala, i sa svim tim s-
nepravednimaje jednan,

Cslaňak XVI.

*Dovoljenja Svetoga Carle Borro-
mæa, kojese prid umiruchemu
imadu sstiti.*

Ja

Ja siroma i nesrichni grifnik, dovoljam prid tobom moj Sveti Angjele Straxanine, koinosi meni od Boxanstvenoga velicanstva dan onda, kadsamse rodio, da ja xelim umerti u pravoj i spasonosnoj viri Catolicfankoj, koju sva opchina Catolicfanska derxi, i viruje: u kojoj su Sveti, kolikogodije bilo, xivili: i nexelim duglje xiviti, negoje tebi momu Bogu povoljno, kojemu ja moju volju sasvime prilaxem. Dovoljam takogjer moj Sveti Angjele Straxanine, da ja pod tvoim branjenjem s. ovoga svita pochi xelim s. punim u miloserdje Boxje uffanjem, i s. cilovitom virom, premakofam velike i tefske grihe ucfinio: znambo jako i virujem daje samo jedna kap prisvete kervi moga Isukersta, nesamo moje, veche daje povoljno Boxanstvenomu velicanstvu, mlogo milliona svita grihe oprati.

Dovoljam k. otomu o Sveti Angjele Boxji! akobi ja rad plasljivosti duha,
D 2 jali

ĵali rad ſtraſnoga ſuda Boxjega, prid koichu dochi (Boxe ocsuvaj) pomanjkao, ili ſumnjio ù vĳiri: to ja ſada buduch pri pameti, povracham, i ù niſto okrechem, kano da nie ni bilo, jerbo neizhodi od biſtre i razgo vetne volje; zato ja ſebe ù ſvemu Boxanſtvenomu miſoſerdju pridajem.

Ocfitujem joſter ò Angjele Boxji! da xelim dionik biti miſoſerdja moga Odkupitelja Iſukerſta, i odriffenje ſviu moji griah dobiti, znajuchi da on ſvoĝa miſoſerdja nijednomu premako najopacſiemu griſniku neuztexe, kada grihe pravo i puno iſpovidi, i to po njegovoj prigorkoj muki, i po kripoſti njegove priſvete kervi, kojuje on za mene na krixu prolio, pak po zaſluxe njih Priſvete Divice i Matere Boxje Marie, i ſviu izabrani Boxjih.

Izgovaram ſverhu toga ò priſveti i pomnjivi cſuvaru moj! da ja jedino xe-

lim

lim od Boxanstvene dobrote, dame
ona milostivno ù broj izabranih (ko-
jeje ona od vika za vikovicšnju njo-
vu slavu obrala) štavi, premakobimi
valjalo do sudnjeg dneva terpiti, samo
da po neskončanomu Boxanstvenomu
miloserdju xivot vikovicšnji zadobiem.

Ō moj Sveti Angjele Straxanine!
ugovaram najposli i ovo s-tobom: ja
tebe kako branitelja moje poslidnje
volje postavljam, da ti meni od Boga
tri milosti isprosís.

I.

Da on meni pokloni samo jedan uz-
disaj od oniu, kojeje on imao, kada-
noje cila tri sata xiv na krixu visio, za
imati jaku mocn oniziu kervavi uzdisa-
jah, na polakššicu one moje tilesne
tefskoche, kojacheme poduzeti, kadse
s-tilom pocsmem rastajati; pak dame
Prislavna Majka Boxja samo s-jednime

pogledajom pomiluje, iz meĝu onih, koje je ona bivši pod krixem, na svojega poljubijenoga Sinka upravljajla, i dame primi u broj oniziu, koje pod nejzinim zastitenjem na dan sudnji xivot vicsnji stechi,

2.

Dami ti moj virni cšvaru u pomoch budes navlastito u onaj čas, kadse moja duša od tila rastane, da ja milostivog Sudca, u onoj ljubeznivošti, s - kojomje njegovo Očinsko serce za spasenjem cšovicsanskim uxgano, nagjem,

3.

Molimte moj Sveti Angjele Boxi, nekatie duša moja priporucena, kada ona iz umerloga tila izigje, i po kriposti tvoga moguchstva dase ona prid mogoga Odkupitelja stavi, da ja moga Boga s - tobom, i svima Svetima u Nebesko-

mu veselja viditi, podpuno ljubiti, i
ù vike uxivati mogu: komu posštenje,
fala, i slava budi po sve vike, Amen,

Cslanak XVII.

*Ispovidanje Vire, Uffanja, i ljuba-
vi, za smert zastupitoga
bolesnika.*

Ô Isuse! ja virujem ù tebe kakom
Boxanstvenu istinu: uffam ute, kako ù
neizmirno miloserdje: ljubimte kako
pripoljubljenu dobrotu.

Ah moj Boxe! nepokarajme ù naglo-
sti tvojoj, i nepedipsajme ù sercbi tvo-
joj.

Smilujmise po tvemu neskoncsanom
miloserdju, i po mloxini tvojoj miloserd-
jah pomersi sve moje krivice,

ò Isuse! po tvojoj gorkoj smerti, po tvomu duboko ranjenomu sercu, smilujse meni na sverhi xivota moga.

ò Isuse! kosisi rad ljubavi moje na dervetu krixa umro, budimi Odkupitelj i Spasitelj; uclini, da ja rad ljubavi tvoje pogjem s-ovoga svita.

ò moj Boxe! ja umirem ù poniznomu klanjanju Prisvetoga Trojstva, ù sstovanju Priblaxéne Divice i Matere Boxje Marie, i sviu tvoji Szetih.

ò pridobri Isuse! uclini po tvojoj Boxanstvenoj volji moga xivota sverhu, da i ja sverhu uclinim tebe uvri-gjivati.

Isukerst ✠ xive, Isukerst ✠ vlada; Isukerst ✠ zapovida; pogledajte vi duhovi pakleni, i odstupite od mene.

ò Sveti Boxe! ó jaki Boxe! ò neumerli Boxe! smilujse meni.

ò moj Isuse ! nepripusti , da moja
duša od duhova pakleni nadvladana
bude, koinote jedino za moga Boga i
Gospodina poznajem.

ò Isuse ! ja znadem, dacheš ti moj
Sudac biti ; alli jerš ti moj pridobri
Odkupitelj, zatose uffam dacheš biti
moj primilostivi Sudac.

ò Gospodine Isukeršte ! udilimi us-
terpljenje ù mojoj muki ; ovdi rixi, ov-
di pali , ovdime pedipsaji , samo prosti-
mi ù vike.

ò moj Boxe ! ucfini, date ja srichno
nagjem , koisamte nesrichno po grifi
izgubio.

Moj Isuse ! jate ljubim po ovoj bo-
lesti, koju podnosim, ljubimte po umi-
ranju, ljubimte za xivota, i na sverhi
xivljenja.

ò moj Isuse! nisfome neche od tvoje ljubávi rastaviti, ljubichute, dok neprifanem xiviti.

ò moj Boxanftveni Odkupitelju! ia xelim i zaktivam pria moga skoncfanja kolikomie moguche fvakolika oprostjenja primiti, i zasluxenja tvoji Svetih i izabranih, i fva dobra dilla, tvoji pravoviraih kerftjana.

Blagofovljen bio Bog! koife doftoji mene dionika ucfiniti njegove prifvete muke, na slavu njegovoga prifvetoga Imena.

Sada ò Mario Majko milofergja! pruxi tvoju milofzivnu ruku, i neodvrati tvoje ocfi od mene.

Zemlji poklanjam tilo, à tebi ò Boxe! pridajem duflu moju na vikovicfnije odregjenje.

ò moj Boxe! kajemse jofs jedanput pria moga priminutja za fvega moga
xi.

xivota grihe, jedino rad toga sstosam
tebe moje dobro najveche uvridio,

ò moj Sveti Angjele Sraxanine! i Sve-
ti Pomochnici moji! buditemi ù po-
moch na mojemu najposlidnjemu cfasu.

ò Sveti Josipe! buduch dasam po
Isusu i Marii za Sina ù Svetu Viru prim-
ljen, izmoli, da pokraj nji, i na njiovi
r arucfaji izdahnem,

ò Pridragi Isuse! ja prasstam svima
moima nepriateljom iz dubine moga
serca tebi za ljubav, jer ti tako ochefs.

ò moj Isuse! buduch dasam jurve k-
sverhi xivota moga priblixaose, zatote
molim, dami dadefs tvoj Baxanstveni
blagosov, i primi moj duh ù tvoje ruke.

Isuse! tebi xivem, tebi umirem, tvoj-
sam xiv i mertav. JEsus, JEsus, JEsus.

Cslanak XVIII.

*Poslidnia priporuka umiruchega,
za pocsme zanimivati.*

Gospodine smilujse nami,
Iskuste smilujse nami,
Gospodine smilujse nami,
Sveta Mario, moli za njega (nju)
Svi Sveti Angjeli i Archangjeli,
Svi Chori Blaxenih duhova,
Svi Sveti Patriarche i Proroci,
Svi Sveti Apostoli, i **E**vangje-
liste,
Svi Sveti Mladinci,
Svi Sveti Mucsenici,
Svi Sveti Biskupi i Ispovidnici,
Svi Sveti Naucitelji,
Svi Sveti Misnici i Diaci,
Svi Sveti Redovnici i Pustinjaci,
Sve Svete Divice i Udovice,
Svi Sveti Boxji,
Milostivanmu (milostivanjoj) budi, **I**su-
kerste uslissi njega (nju)

Molite za njega (za nju)

Milostivanmu (milostivanjoj) budi, Isu-
kerste izbavi njega (nju)

Od sercsbe tvoje,
Od ostre pravice tvoje,
Od oblasti necisti duhova,
Od smerti vicsnje,
Od muke paklene,
Od svakog griha,
Od svakog neusterpljenja,
Od svake plasljivosti,
Od svakoga zla,
Po Porogjenju tvomu,
Po krixu tvomu,
Po muki tvojoj,
Po terpljenju tvomu,
Po gorkoj smerti tvojoj,
Po svetima ranama tvoima,
Po neprocinjenoj kervi tvojoj,

Mi grislници, molimote uslisi nas Go-
spodine.

Da ti njemu (njoj) prostis, molimote
uslisi nas,

Da

1877. Is. Ivan
Imperialna Biblioteka

Isukerste izbavi njega (nju)

Da ti njemu (njoj) sve grihe, i zaslu-
xene pokore odpuštis, molimote us-
liši nas.

Da ti njemu (njoj) izgubljeno vrime, i
zapuštenje tvoji milosti oproštis,
molimote usliši nas.

Da ti njega (nju) u pribivanje živih
odvedeš, molimote usliši nas.

Da ti njegovu želju vikoVICŠNjim do-
brotama napuniš, molimote usliši
nas.

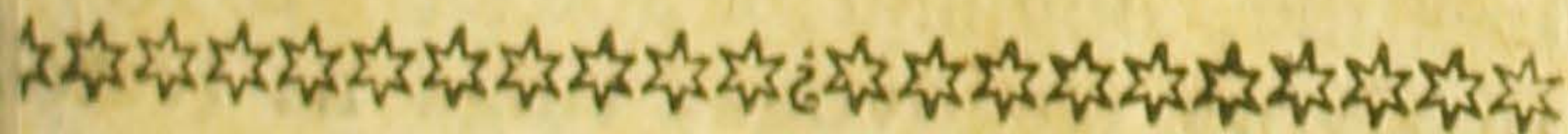
Gospodine smilujse njemu (njoj)
Isukeršte smilujse sverhu njega (nje)
Gospodine smilujse sverhu njega. (nje)

Molitva.

Pogji duffo kerstjanska! s-ovo-
ga svita u Ime Boga Oca, koi-
teje stvorio; u Ime Sina Isuker-
sta,

sta, koije zate muku podneo; ù
Ime Duha Svetoga, koije sverhu
sebe izliven; ù Ime Angjelah i
Archangjelah, ù Ime Pristoljni-
kah i Vladalacah: ù Ime Pogla-
vnicah, Oblastnikah, i Nebeski kri-
postih: ù Ime Cherubinah i Se-
rafinah: ù Ime Patriarchah, i
Prorokah: ù Ime Redovnikah i
Pustinjakah: ù Ime Divicah, i sviu
svetih Bozjih. Danas bilo misto
vog opocsitka ù miru, i pribiva-
nje tvoje ù svetomu gradu *Sionu*.

Po Isukerstu Gospodinu nas-
femu, Amen.

Milostivi vicsnji Boze! koi po ve-
licini tvoga miloserdja grihe po-
ornih mersis, i pokore za grihe po

mi-

milostivnomu odpusštenju prastafs :
 okreni tvoje lice milostivo ovomu tvo-
 mu slugi N. i buduch da on istinitim
 očitovanjem tvoga serca oprosštenje
 sviu svoji griah iste, zato uslišaj njega,
 i prostimu. Ponovi ù njemu sve, što-
 je po zemaljskoj i ljudskoj slabosti pok-
 vareno, i privari nemilog sotine izver-
 nuto, i njega kano udo, kojeli ti od-
 kupio, opchini Cerkvenoj ujedini ;
 smilujse njegovima uzdisajem : jer on
 drugog utocišscha neimade nego tvo-
 je miloserdje, zato dostojse njega na
 Svetotvorje tvoga pomirenja dovesti.
 Po Isukerstu Gospodinu našemu,

Duhšse Sveti Bože, sviu ljudih utis-
 sitelju, učiniga dionika vikovicsnje
 basstine, dogjimu ù pomoch na sver-
 hi xivota njegovoga; tišiga na sveto-
 mu kersštenju posvetio, nezapustiga
 sada na krajnjemu času njegovomu,
 neodstupi s - tvojom svetom milo-
 stjom od njega, v che slidi ù njemu, što

si zapocseo ; razgovori , kripti , i uzderxi njega u pravoi viri , uffanju , i ljubavi : otiraj sve nepriatelje njegove natrag , udilimu poljubljenje mira , da on pokojno u Gospodinu zaspat moxe , Amen.

Ó Priblaxena Divico Mario ! udili ovomu tvomu umiruchemu milost tvoju , i miloserdje , uzderxi njega , jer on uffa u te. Prigni o Prislavna Divice tvoje ussi njemu , i uslissaj uzdisaje serca njegovoga , jerje veoma obnevoljen. Pogledaj njegove teskoche , i oslobodiga od njih. Molimote da ti njemu u ovoj teskoj tugi jedan pogledaj udiliss , s - ko miga pokripti u uffanju Boxjemu. Tvojoj Materinskoj brixnosti priporucujemo spasenje dusse njegove , da duhovi necisti , njegovi nepriatelji , suprot njemu niss neuzmogu , i on iz njiove oblasti po tebi srichno ottet bude.

Sveti Mihovile Archangjele ! dogji dussi ovoga umiruchega clovika na pomoeh , budi pri njemu u svima napastovanjih njego-

E vih ,

vih, i čuvajga od svake privare i zaside
fotonske. Primi duštu njegovu kod dilen-
ja njezinog, i uvediu u mišto pokoja, da-
se ona s - Jsusom svoim Bogom obvefe-
li, Amen.

Čslanak Poslidnji.

Posli priminutja dušse, Molitva.

Ó Sveti Božji! dogjite u pomoch
Angjeli Božji, izigjite prid nju, primite
ovu duštu, N. i odnesiteju prid lice privi-
sokoga: Jsukeršt te primio, koiteje pozvao,
i Angjeli odvelite u krilo *Abrabamovo*.
Udilioj Gospodine pokoj vicsnji, i svitlost
vicsnja svitila njoj.

Gospodine smilujse njoj.

Jsukeršte smilujse njoj.

Gospodine smilujse njoj.

Očse nafs &c.

✠. Pokoj vicsnji udilioj Gospodine.

✠. J svitlost vikovicna svitila njoj.

✠.

✠. Od vrata pakleni ,

✠. Jzbavi Gospodine dušu njegovu.

✠. Opocinula u miru.

✠. Amen.

✠. Gospodine uslišaj molitvu moju.

✠. J vapaj moj pristao k - tebi.

Molitva.

Tebi Gospodine priporučujemo dušu
tvoga sluge (slugbenice) N. da on (
ona) svitu obamert , tebi xive : i štoje
on (ona) po slabosti cšovicšanskog ve-
chanja ucinio , tile dostoj po pros-
tenju tvoga velikoga miloserdja pomersiti.
Po Jsukerštu Gospodinu našemu , Amen

Opomena.

*Jspovidnici , i ostali duhovni na-
bojnici imadu znati , da recšena opo-
minjanja , ponukovanja , i zazivanja ne-
valja s - velikom vikom štiti , i boles-*

nim u razum stavljati, za neprobuditi
na neusterpljenje, i golemu sercsbu; jer
stiosam niki dogagaj, gdi posli jakog
vikanja u ponukovanju bolesnik došavši
use, ovakoje Ispovidniku rekao: Ocje!
rad vasse goleme vike biosamje razljutio
u sercu, i vas opsovao: i da budem
umro, rad ovagabi griha bio odsugjen
u muke vik v csnje.

Casus,
Circa moribundorum Confessiones,
sciendi à Confessariis.

1.

Moribundus materialiter integre non confessus,
absolvi potest, ac debet ex charitate; imo à proprio
Parocho ex justitia absolvendus est.

2.

Moribundus postulans Confessarium, ad cujus adventum,
nec unum quidem peccatum potens est exprimere: gra-
vi sub obligatione absolvi debet, ex præcepto Rit. Rom.

3.

Si moribundus præsente Sacerdote, ne quidem
absolutionem petere, neque pœnitentiæ signum
ostendere possit; dederit verò antea, idque idoneis testibus com-
probetur, Sacerdos adcurrere poterit, imò tenetur
moribundo absolutionis beneficium impertiri.

4.

Quod si testes in foro indicent Confessario, semet
ipsum addivisse moribundum petisse Confessarium, aut contri-
tionis signa in ipso vidisse, poterit, imò debet, etiam
si non præsens testis, beneficio absolutionis eun-
dem munire.

5.

Qui nec signa Contritionis edidisset, nec
absolutionem, probe tamen ac christiane vixisse
imperatur, poterit eidem dari absolutio, sub con-
tritione.

6.

Confessarius vocatus ad lethaliter vulneratum,
quando cura medicorum differi nequit, neque
absolutio, ob præsens periculum; ne inter manus me-
dici volentium expiret, absolvat Confessarius dicentem:
esse peccatorem; ubi autem medicamenta sua medici
prohibuerint, & prae debilitate potest, audiatur ejus-
dem integra confessio, atque iterum absolvi debet.

7.

Qui versantur in evidenti vitæ periculo, v. g.
in naufragio, bello, peste, incendio, & non possent omnes
confiteri, dicat quisque peccatum, omissis gravioribus,

& absolvatur unus post alium. Si hoc ob necessitatem fieri nequit, dato signo penitentiae (uti in conflictu fieri solet) absolvantur hac formâ : Ego vos absolvo ab omnibus censuris, & peccatis vestris. In nomine Patris, &c.

8.

Qui iusta de causa, Confessionem materialiter integram non fecerunt, tenentur postmodum, ubi evaserint periculum, integram facere Confessionem.

9.

Lethaliter vulneratus, vel alius moribundus tenetur odium, rancorem : item signa externa odii & rancoris deponere ; actionem autem injuriarum, sive satisfactionem pro injuria sibi inflicta debitam, à legitimo Judice petere & expectare potest.

10.

Puer moribundus, de quo est dubium, an capax rationis existat, nec ne ? si fateatur veniale vel mortale, absolvi debet sub conditione, ne adeat periculum æternæ damnationis.

II.

Moribundum quivis Sacerdos absolvere potest, nec debet expectare supremum periculum. Absolutus autem à reservatis, quæ censuram annexam non habent, etiam si convalescerit, non tenetur se ulli superiori sistere.

12.

Damnati ad mortem, & afficiendi supplicio, sunt in mortis articulo constituti : adeoque lata sententia, & in-

stan-

stante executione , possunt à quolibet Sacerdote ab omnibus censuris absolvi.

13.

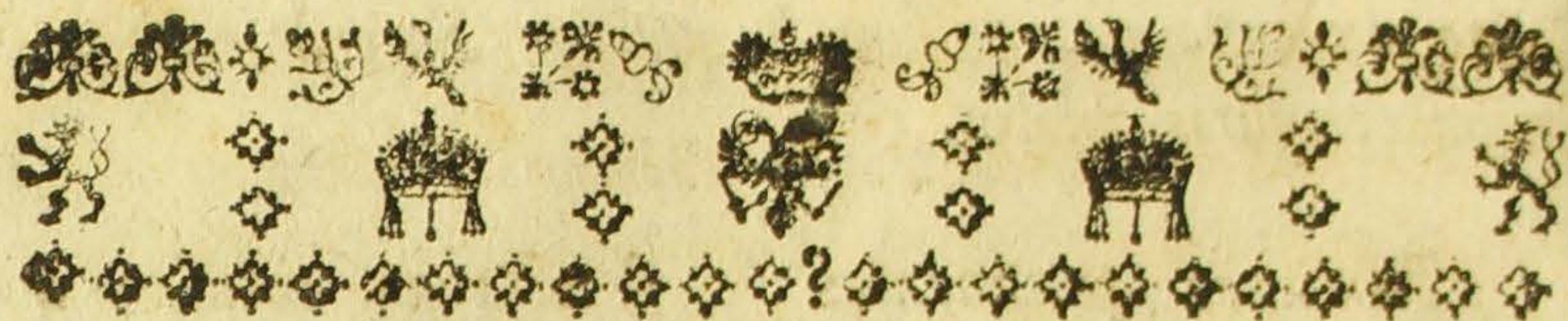
Mulieres prægnautes , post octavum mensem à conceptione , quæ jam antea difficiles & periculosos partus expertæ sunt, item illæ, quæ primâ vice pariunt , censentur versari in mortis periculo, ideoque sicut alii moribundi absolvi debent.

14.

Parochus celebrans , evocatus ad cito absolvendum moribundum , ubi esset periculum in mora , etiam post consecrationem relinquat hostiam consecratam custoditam , interim accepta secum alia particula , ab altero , aut à se pridie consecrata , nec non extrema unctioe , advolet ægroto : quo rite expiató , ad consummandum Sacrificium redeat.

15.

Moribundus , qui alteri famam , aut alia bona abstulit , statim ante mortem , si commode fieri potest , restituere debet : nec sufficit , ut in testamento hoc exprimat. Idem agendum est cum bonis dubiis , si quæ habet ; neque sufficit ista ut dubia relinquere , verum examinare necesse est : an propria sint , nec ne ? Ratio est , quia alias non haberet absolutam voluntatem satisfaciendi , sed tantum conditionatam : si moriar &c. Peccat autem secundum Toletum , & alios toties de novo , quoties non restituit , ubi commode potest.

DRUGI DIO.

od

odsugjeni na smert po Sudu

Vladaocah.

Cslanak I.

*Kakose valja Misniku vladati, ka-
da prvi put k odsugjenomu dogje.*

Misnik kada prvi put k odsugjenomu
pozvan bude, nevalja dase plašljiv,
jali, sumoran ukaxe, za nesmutiti vechma
odsugjenoga, koibi mogao pomisliti, dase
Misnik velle smerti boji, nego onaj koi i-

ma-

made poginuti ; nego valja da duhovnu
sercfanoft, uljudnu slobodu, i vefelo ho-
tenje pokaxe, za lafsnje dobiti, i na put
fpaſenja doveſti ſiromaha odfugjenoga.

Akoje odfugjeni poſli navifftene od-
fude ljutit, i ſmuchen, nevalja da Miſnik
k - njemu ulazi, doklega ona perva ljutina
nepopuſti, jer neſamo tada s - njime niſta
neche opravit, veche joſſchega gorje razji-
dit, tako, daga zadugo, ili baſs nikako ne-
che mochi na pripravu duhovnu doveſti :
kakoseje viſſe puta dogagjalo.

Ú Cſovikubo, koi kod zdravog tila,
i pri razumu imade umriti, ſvakolikafe na-
rav priokrene : zato valja popoſekat, dok
ono pervo zaneſenje popuſti.

Megju odfugjenima naodife tako tver-
etoglavi i pakoftni, koi oche da perkofe,
i zato uſperkos vladaocem, neche daſe ob-
rate, jerjimſe fugjenje vladaocah nepraved-
no vidi. S - ovakvimafe valja poofstro

vladati, ukazavšim, da oni nikomu visse nehude, nego sami sebi, i dacheji vladaoci ako smotre u njima tverdoglavnost i pakost, ostrie i nemilie esiniti smachi, koinobise bili s - njima milostivie vladali.

Naodise opet drugi, koi rad shtokakvi domisljanah neche dase obrate. Takve valja takogjer ostrima ricima pokarati, i ukazatiim, dase nepristoji navlastito u ovo doba, kadase u vikovicnost polazi, domisljanja provoditi, i kakose lako moxe dogoditi, da Bog rad domisljanja pripusti, da csovik brez priprave s - ovoga svita pogje.

Takvima valjade strasnu pravicu Bozju, neizrecene muke paklene, i neizmirnu vikovicnost prid ocsi doneti; i kada takovi mallo use dogju, valjaji poxaliti, netiesuchi u pravicu, vladaoce, i izveršioce odsude, za neprobuditi ljutinu u odsugjenima.

Cslanak II.

Od tverdokorni odsugjenib.

Kadase megju odsugjenima na smert nagie, koise neche obratiti rad toga, sstomuse cfini, daje on nepravedno na smert odsugjen; premakoje takve tefsko obratit, sasvim tim Misnik nevalja da gubi uffanja, vechemu ovako valja razloxiti: premako ti moj dragi u ovoj prigodi nisi zasluxio, datise xivot uzme, moxe bit dafi to uzimanje xivota rad drugi tvoji dillah zasluxio, i zatoti valja uzmloxnie Bogu zafaljivati, koino tvoje skrovite grihe ovdi kara, i potomu tebe od vicsnjeg izgubljenja izbavlja, u kojebi ti bio upao, kadanosi u smertni grih bio zamotan.

Zatim Misnik valja damu ukaxe Propetje, pitajuchiga: sstoje ovaj propeti Jlukerst skrivio? nesamo da nista nie na kri-

vo ucfinio , veche posli priblagodarni toliki dillah svoih , meni i tebi za ljubav , primilo odsugjenje na pogerdnou smert dragovoljno primioje ; i ti dakle primi dragovoljno to odsugjenje za Isukersta , i tvoje spasenje , te bas kod ove prigode , kadanote vlada , kojano nutarnja nemoxe viditi , po izvanskima izkazivanjima valja da sudi , nitiche s - tobom isto osobno cfiniti ; ti pak moxefs od ove potrebe kripost ucfiniti , buduch daju usilovan imafs podniti ,

Buduch da cfovik po nauku *S. Thome od Aquina* , nista osobnieg neimade , osim jednog xivota : zato i ti nista draxjeg nemoxefs Bogu pokloniti , nego vlastiti xivot. Pokloni dakle Bogu tvoj xivot kano dar najbolji , koga imafs , i kogamu pokloniti moxefs : koinochemu jos i zato primljenii biti , jerga , kako ti govorifs , nepravedno valja da izgubifs Nisi ti pervi , kojemuse to dogagja , a nechefs ni poslidnji biti : moxe bit dache Bog tvoju pravdu jos na ovomu svitu ocfitovati , ili na onomu okruniti s - plachom vikovicfnjom.

Csla-

Cslanak III.

*Od odsugjenih, koji dragovoljno odsudu
primaju.*

J ovimase teško vidi umerti, jer je smert gorka, navlastito onima, koisu pri mladosti, a i postarjima zdravima. Istina jest, daje teška stvar ovako umriti; ali buduch da jedanput valja umerti, najboljeje dase odsugjeni povoljno i krotko na smert pridade. Sramotu, kojumu valja podneti, mladost, kojumuse skracfaje, zdravlje, koje gubi; svase ta u poklone mogu okrenuti, kadaji clovik Bogu povoljno pridaje. J buduch dasu u zdravomu tilu, i pri cilim razumu, mogu jos do poslednjega oka trenutja sva reclena u blaga zasluxenja obratiti, kakono ispovidajuchi viru, uffanje, i ljubav prama Bogu, po koimano mogu svoja priasnja zasluxenja uzmlaxati, i zatime vechu u Nebesih slavu uxivati.

Koife ovako za smert priprave , taki
 frichno umiru, i od smerti polaze na xivot :
 jerboim ova vrimenita smert otvara vrata
 Nebeska, gdinoche fva veselja i raskofsja
 uxivati u vike. Takvi valja dase pravici
 i odsudi fercsanie podloxe, jer pravica i od-
 fuda nisu drugo , nego jedna placha za
 ono sstosu oni zasluxili : posli koje kratke
 muke i pokore sliditiche vikovicsnost frichna.

Jofsjim valja ukazati, dase oni purga-
 toria, iliti : mukah od ocifischenjah po c-
 voj pogerdnoj smerti uklanjaju ; jer akoje
 xivot cfovicfji najvridnia stvar, koju cfo-
 vik Bogu moxe pokloniti , slidi : da od-
 sugjeni Bogu veoma ugodno posvetiliste
 prikazuju, prilaxuchi vlastitu volju pravici
 i odsudi vladalacskoj.

Sverhu toga valjaji fvitovati , da
 oni sebi kod Boga plachu mogu uzmla-
 nati, ako prikaxu Bogu onu framotu , ko-
 juim prid tolikim mlofstvom ljudih valja
 podneti, i da po tomu izmersuju velik dio

po-

pokore, kojubiim valjalo bilo na drugomu svitu podnositi, jer framotu i smert, koju oni povoljno primaju, Bog od nji uzima za dostacsinjenje za grihe, premakoim po zakonu, i vladalacskoj naredbi za njiova dil-
la valja umerti.

Svakibo odsugjeni, koi ovako povoljao prima smert, i Bogu prikazuje, jofs na ovomu svitu ostaje ocstischen od grialh, tako, da odma posli smerti u vikovicsnju radost prinesen bude. Sstiebose u xivotu S. nalleg *Jacova od Marchie*, damuje visoko sugjenje u svitlomu zraku, i pri plemenitoj svitlosti ocstiovano bilo, pri koim Angjeli pokornih odsugjenih, kadanofu smicani bili, slavni pokop za nji derxasse: jerbo one dusse, koiziu tilesa pogerdno pod visalami zakopana biau, posli priterpljene vrime-
nite pokore, udilj u vikovicsnju slavu unis-
sle jesu.

Odsugjeni, koise po pravoj pokori obrati, i svoje krivice sercfano oplacse,

val-

valja da Bogu zafali, koje pripustio, da on na ovom svitu za grihe moxe pokoru uciniti, kojunoche ostalima valjati na drugomu svitu izveršivati. J rad toga zafalitmu valja ne samo vladaocem, i koifuga odsudili, veche i ostalima, koji za pravo naode njegovo odsugjenje.

Valja takogjer da osugjeni i lipu priliku dade onima, koji priminutje njegovo dogju gledati, dase oni po tomu kripe, i da za njega Boga mole, Misu plate, i ostala dobra dilla ucine: koje darove duhovne da bude naravnim nacinom umro, nebi bio imao.

Cslanak IV.

Od odsugjenih, koimase rad svoji imanja, i rodjaka tesko vidi umerti.

Dogagjase visse puta da osugjenomu dobre roditelje, rodjake, xenu, i dicu val-

ja-

jade zaostavati ; i to nie mašena , veche zamafsna briga jednomu ofugjenomu. Takvo-
ga valjade svitovati , damu jedanput sva
zaostaviti valja ; i moxe bit dabimuse sada
fillom xivot neuzeo , do malobimu vrime-
na po jakoj boleſti umerti , i sva zaostaviti
valjalo. Buduch dakle daſe jedanput ima
dogoditi , zato sada po odregjenju Boxjemu
nek dragovoljno primi : takvibo miſto xe-
ne , dice , rodjaka , i roditeljah , naodi u
ſričnoj vikovičnoſti neizbrojene priatelje
izabrani Boxjih , koicheſe sverhu njega ob-
veſeliti , daje on ſvaka dragovoljno , i za
ljubav Jfukerſtovu podneo.

Nikiſe ofugjeni tuxe , daim dicu u ve-
likoj potrebi poſtavljenu valja zaostaviti.
Takvima brigu i tuxbu po ovi naſin val-
ja iz glave izbiti : da ti budeſs duglje xi-
vio , tibi moxebit tvoju vlaſtitu dicu na
zao xivot doveo , i po tvomu zloceſtom
xivotu hoditi naučio ; ſadate dakle Bog
uzima s - ovoga ſvita , daji po zlima pri-
likama nezavedeſs ; da po pokori , koju ti

F

imaſs

imafs podneti, tvoja dica ispravljena budu,
 zaostavivši zla, kojafu bili počeli činiti,
 Nitimuse valja briniti, kakočese njegova
 dica brez njega hraniti; jer Bog, koi hra-
 ni ptice po zraku leteče, providiče na-
 čin od xivljenja i njegovoj dici, navlasti-
 to ako Kerstjanski, i u strahu Božjemu
 uzxivu. Zato odsugjeni nek skine tu bri-
 gu s - pameti, pak nekase za sričnu smert
 pripravi, o kojoj ona duga vikovičnost vi-
 si, navlastito buduchmu smert navisštena,
 Sada nie vrimena framotu gledati,
 kojubimo prie valjalo bilo promisliti: ve-
 che nek nastoji, damu duša s - dobrom
 pripravom s - ovoga svita pogje,

Cslanak V.

Od plasljivog osugjenoga.

Naodise niki osugjeni, koise verlo
 uplasse razmišljajući mloxinu svoji opa-
 čsi-

činah , i priosstru pravicu Bozju. Takve
za ispraviti ovakoji valja ponukovati : i to
iz S. Pisma.

Milotvoran i milostiv jest Gospodin
Bog vas, i neche odvratiti lica svoga od
vas, akose povratite k - njemu. *2. Paral.*
6, 30. v. 9.

Milovnik i miloserdan Gospodin : us-
terpljiv, i mlogo miloserdan, i smilovanja
njegova sverhu sviu dillah njegovih.
Psalm. 144,

Kolikoje veliko miloserdje Gospodino-
vo, i smilovanje njegovo sverhu sviu, koi-
se k - njemu obrate. *Eccli. 17.*

Nechu smert grissnika, veche dase on
obrati, xive, i spasen bude. *Execb. 33.*

Ti nepusstas nikoga osramochena bi-
ti, koi svoje uffanje ute postavlja. *Dan. 3.*

Sin človečanski dostaloje spašeno učiniti, sšto izgubljeno bilasse. *Matth. 18.*

Zdravima (govori Jsus) nie od-
potribe likar, veche grifnikom. *Marci. 2.*

Ako mi poznamo grihe, onje viran i
pravedan, da nam grihe oprosti i nas očis-
ti, od svake nepravde. *1. Joan. c. 1.*

Za onima, koisu po grisi i opacsinama
od Boga odpali, i njega zaoštavili, on (to
jest Bog) milostivno tercsi, umarase, i mo-
lechii moli, daga oni nezaostave. *Dion. Arcop.*

Alli kobi ò pridobri Jsuse! od tvo-
ga miloserdja sumnjio? Ja izgovaram očito:
daje vechi grih ù tebe neuffaci, nego koi
drugi grih po slabosti človečanskej učinjen.
S. August. l. 2, de visit. Infir. c. 8.

Koi na čas smerti (gov. Jsus S. Cat-
harini od Siene) od moga miloserdja sum-
nje, onime veche uvrigjuju, nego po svima
grisi, za xivota učinjenih, *In vit. S. Catb. Sen.*

Sada promisli moj dragi ofugjenicse ,
ochesli ti tvoima profsastima grisi , koinosu
tebi poznani , veliku pogerdu od nepo-
uffanja nadometnuti , i s - istim nepouffan-
jem serce tvoga Spasitelja ranniti. Ajde .
neka imades griah brez broja , vechji ne-
moxes povratiti : alli ochesli ti jos visse
dobrotu Boxanstvenu uvriditi , i nepouffan-
jem tvoje grihe uzmxati ? Svi tvoji grisi
akofu i primlogi , ele nisu brez broja : alli
miloserdje Boxje neizbrojeno jest. J zato
moj dragi , nemoxe bit dasi ti toliko sa-
grifio , dati Bog , ako ti samo tvoju dux-
nost ucfinis neprofti : pacse , i jos visse
moguch jeste oprostiti , nego ti sagrisiti.

Niki odsugjenici opet ovako razloxe :
dabise radi bili pokoriti , i fvetu Jspovid
ucfiniti ; allimse tesko vidi svekolike grihe
u pamet skupiti , i izbroitii. Sverhu toga jos-
terse boje , da i Jspovidnik posli kadse
ispovide , kod vladalach neodade , prid
koimano nisu svaka iskazali.

Takve valja ovako svitovati; najpri-
 što oni nisu moguchi sviu griah spomeniti-
 se, da Gospodin Isukerst nie naredio svetu
 Ispovid za jedno mucsenje, i fillovito esa-
 penje, veche da csovik veselje i uttishenje
 svoga serca dobie; zato osugjeni zaluduse
 rad toga u brigu mechu, buduch da dru-
 gacne misle od svete Ispovidi, negoje ona
 naregjena.

Za ucinit svetu Ispovid neiziskujese
 vecha pomnja, negoli za koju drugu po-
 zamastnu stvar. Koi nemoxe dochi u poz-
 nanje broja sviu svoji griah, zadoštaje da
 kaxe, zakolikoje vrmena u kom grihu xi-
 vio; na priliku: kolikoseje puta u godini
 dogodilo; pacse, akobi i to nemogao pogo-
 diti, nek kaxe samo svoju chud, i prignutje
 na ovi, ili oni grih, i što on nie moguch
 iskazati, ispuniche Ispovidnik, kakose pri
 takvima Ispovidma obicfaje dogagjati, ka-
 danose u poznanje koga griha nemoxe do-
 chi; i zadoštaje u takima prigodama, da-
 se broj po prilici kaxe. Á od koise griah

dvoji, i nemoxe znati onako kakofu ucsin-
jeni, zadoštache biti, pod dvojenjem i
sumnjom ispoviditi.

Sštofe pak drugog razloga ofugjenics-
koga doticse, to jest: dacheга moxe bit
Ispovidnik zatime odati Vladaocem. Za
izbitmu iz glave ovu sumnju, valja damu
Misnik iztolmacsi velicsinu skrovitnosti Is-
povidnicske: kolikofu strassne ne samo du-
hovne, veche joss i tilesne pokore naregje-
te za one Misnike, koibise usudili i iz da-
leka sstogod iz csuvene Ispovidi ocfitovati.
Zatim ofugjenik nekse pocime ispovidati.
Akobise pak sam po sebi neznao ispoviditi,
valja daga Misnik pomogne, pitajuchiga po
redu. Posli Ispovidi valjaga pricsestiti;
negjuto ovo valja Misniku zapaniti.

Najpri: odma izpocsetka, pria nego
ofugjenik za Ispovid zastupi, valja nastoja-
ti od njega razumiti: sstojе on prid vla-
daocem iskazao, za mochise s-njime u ispo-
vidanju lassnje vladati.

Drugo: Valja izviditi, kakveje

naravi ofugjenik ? Jeliga lahko, ili tefsko prignuti, dobrim, ili oftrima ricfma *Vidi trechi i cjetverti cslanak u prvomu, dilu.*

Treche : Ofugjenika valja propetjem, ili drugima blagosovljenim stvarma providiti.

Cjetverto : Akobi on zapocleo tajati, sstoje prid vladaocem iskazao, govorechi : daje ona, kojaje ocitovao, rad jaki mukai izrekao, i akose u tomu tverdi, jali temelji ; ponukovatiga valja, da on svoju pravednost Gospodinu Bogu prikaxe, i da navisttenu smert rad za ostale svoje grihe primi. *Vidi trechi Cslanak.*

Peto : Valjaga pria i posli Jspovici ponukovati, da on svima svoima nepriateljom, navlastito onima, koifugu Sudu prikazali, i na ofugjenje doveli, iz serca oprosti ; i akoje on rad mucsenja, jali zlobe na pravednoga sstogod krivo rekao, da za rahna ricfi svoje povrati : i kolikoje mogu- che, onima, kojeje ozloglasio, u sstetu, jali framotu metnuo, vratiti valja.

Sfesto : Nevalja pustiti da k - njemu
mlogi ljudi ulaze , mlogo manje znanci ,
rodjaci , xena , jali dica &c ,
koibiga od jurve dobro zacete priprave na
smert, svoima ricma mogli sinesti , jali u-
plasti. Ispovidniku valja nastojat , da on
osugjenik u spasonosne nauke ukaxe ; à na-
vlastito u viri valja daga kripi , za pochi u
njoj s - ovoga svita.

Da on odredi svoj xivot , kano jedno
posvetiliste Bogu , za svoje krivice , pri-
kazati.

Da on ces , kada njegova dusa iz tila
izigje , rad ljubavi Bozje xeljno zaktiva.

Dase Gospi Priblaxenoj, i ostalima Sve-
tim, njegovima Zavitnikom, à i onima, koi-
nosu bivsi na ovomu svitu, takogjer po
osugjenju umerli, à sada uxivaju lice Bo-
zje, i stujuse na zemlji, priporuci.

J buduch daje potesko brez pristan-
ka moliti, i priporucivatisse ; zato kada se

od nji popristane, valja prid njime duhov-
ne i spasonosne knjige sstiti, navlastito sve-
tu Muku, iz csetiri Evangjeljstah, ili histo-
rie, to jest dogagjaje, koi veliku korist od-
fugjenomu doneti mogu. Valjaga pustiti i
odahnut od recsenih molitava, priporukah,
sstivenjah, dogagjajih ukazivanjah, i to za
pokripljenje tila, da zatime i opet lasnje
moliti, priporucivatise, i ostala, kojamu
Isповidnik uzkazuje, primati, i sercfanie iz-
govarati moxe. *Vidi u prvom dilu Csla-
nsk 9. i 15.*

Isповidniku valja dobro paziti, da kada
on kud od njega ottigje, nikoga nepuffta
k - njemu, koibiga mogao smutiti, ilimu pri-
voljenje izvernuti.

U vecser valja da Isповidnik s - nji-
me izmoli Gospine Lytanie, i posli razmis-
sljeni griah, da s - istim skruffenje, dillo
Vire, uffanja, i ljubavi ucfini- *Vidi u 9.
Cslanku.* Posli toga valjaga pustiti opocfni-
ti, davssimu blagosov, i poskropivssiga bla-
gosovljenom vodom.

Oni Misnici nećine dobro, koi skoro po svu noch nepristaju prid osugjenikom moliti, sšiti, svitovatiga, i ostala; jer rad nanjkanja opocšivanja, osugjenik vrlo oslabi, tako, da sutra dan, kadmu valja poginuti, ništa, ili veoma slabo, za Misnikom zgovarti moxe; pacse: i na neusterpljenje i jutinu po sasma mlogima priporukama mogega dovesti.

Cslanak VI.

*Nacsin, za vladatise s - Vilovnjaci i
visjticama.*

Oxalenjaje doštojan jedan Misnik, koi s - ovakima ljudma valja da vechaje, i nji iz zapletaka, i mrixah pakleni vadi; jer kakose obicšaje rechi: tefskoje harapina obiliti. Kadabose Misniku ucšini daje njegovo nastojanje napridno, i daje takvog iz panczah proklestva sotonskog izbavio, poznade mallo zatim, daje vaskoliki trud i muka zalud; i to rad dva uzroka.

Naj-

Najpri, rad njiovoga ukorinitog zlo-
cinstva, i tverdokornosti.

Drugo, rad pravednoga naregjenja
Boxjega, kojno po nedokuceni Sudevi svoji
djavlu paklenomu sverhu takvi vechu oblast
pripussta, nego sverhu ostali veliki griffni-
kah, tako, dajim jace smeta pokoru; ili akosu-
se jurve pokorili: laskanjem, pritnjom, bi-
enjem, i mucenjem opetji od pokorenja, i
zacsetoga duhovnog napridovanja odvrate,
navlastito pripuste, i plasljive. Velim, rad
pravednog Boxjeg naregjenja, jer nikakva
druga versta od griañ nepogergjuje vislje
Boga, nego ova, buduch da osim toga sstose oni
u naipogerdniima opacsinama xaderxavaju,
odricuse josstet i istoga privelikoga veli-
cinstva Boxjega, pacse, i sviu ostali svetin-
jah; a klanjajuse najvechemu Boxjemu ne-
priatelju, djavlu paklenomu, njemuse zak-
linju i njemu posluh obechaju. S - ovaki-
ma, po duhu necistomu zaslipljenima ljud-
ma teskoje vechati, buduch da oni svako-
lika opominjanja i svitovanja s - jednime u-
hom slusaju, a na drugoim uho izlapi: smi-
juse

use s - duhovnima opomenama, i zbijaju
 malu i lakerdiu s - njima, i ako se kadgod
 ukaxe uffanje od obrachenja, nie stanovi-
 o : i tako mlogose oche truda i posla tak-
 ve za obratit.

Sa svim tim Misnikje duxan svu
 pomnju metnuti, za isplestii iz zavezah pak-
 eni. Valja dakle dajim Misnik razgo-
 vetno iztolmaci varanje, s - koime sotona
 akve zaslipljuje, obechajuchim, dacheji od
 smerti izbaviti, na kojusu od vlade odregj-
 eni, ugovarajuchi s - njima, daji neche u
 pakao zabaciti k - ostalima prokletima, ve-
 che dacheji u veselo i razkosljivo misto
 rineti; i kada na misto od izginutja budu
 lovedeni, dacheji on iz cxelatovi ruku ot-
 eti; sovakvima varanjem ovi kukavi zas-
 pjeni ostaju : i kada jurve vrime od smak-
 nutja dogje, jos i ondaimse u ocfitom ki-
 pu prikazuju, doklegodse vladalacsko na-
 egjenje neizverssi, i dok vrime od obra-
 chenja progje. Sstiuchi *Velnera* Pifaoca,
 massaosam gdi pisse, daje on 53, vilovnjacs-

ki procesah vidio i sftio , koifumu od ni-
 koga vladaoca za sftivenje uzajmeni bili : u
 koima veli daje vidio opaka varanja i zas-
 lipljenja , s - koimaje fotona s - takvima
 baratao , i tia do najposlidnjega cfasa pri-
 njima zaofao, ocfitose ukazivao, i obechavao da
 cheji izbaviti: nifstanemanje nijednog nie pomo-
 gao , veche fvifu nesrichno s - tilom
 duffom propali.

Kojase pak takva perfona pravo obra-
 ti, neimase bojati napasti djavaoske ; jer pra-
 vo obrachenomu i skruffenomu cfoviku, ko-
 gase odrekne, duh necifti nemoxe nifsta
 ucfiniti ; i akobise i dogodilo, daji on za
 pocfme napastovati, imadu likarie duhov-
 ne, s - koimase cfovik moxe braniti, kako
 noti : zlamenjem Svetoga Krixa ; izuftujuch
 Jme Jsusovo i Mariino ; polskropljenje blago-
 fovljene vode ; patrice ; i oftale blagosovlj-
 ne ftvari. Ovasu mogucha fillu njegovu
 slomiti. Polak tiziu valja imati jaku viru
 i xivo uffanje u Boga : vruchu molitvu
 priporuku Blaxenoj Divici Marii, Svetomu

Angjelu Straxaninu i ostalima blagima Svetim. Zatim, dabi sva paklena strassila protiviva takvima ustala, ništa neche mochi opraviti. Jer kad cfovik u Boga jaku vjeru imade, sotona pakleni sa svim svojim društvom valja dase ukloni.

Jakobise dogodilo, daise djavao ni-
 possito neche da mane, vechei nepristance
 zamamljuje, valja imati usterpljenje, bu-
 duch da zadugo neche biti: à kod Boga-
 che vechu plachu zasluxiti; mlogimaboseje
 takvima dogodilo, dasu krunu Svetog
 Mucfenistva zadobili, usterpljivo podnassa-
 uchi diavaoska napastovanja, kokono Sve-
 omu *Cyprianu*, *Svetoj Anastasii*, &c. à ni-
 cifu Sveto umerli, koinofuse djavaoskima
 napastovanjima jako protivili, i diavla nado-
 bili: à svoima dussama vikovicnje veselje
 esu stekli. Zato valja da Misnik odsug-
 enoga, jali odsugjenu od sviu opomene,
 blagosovljene stvari da nipošto od nji ne-
 usti, akoche djavao i rexati, i prititise
 olikomu drago; rad togabo napastuje tak,

voga , za dovestiga na to , da on blagofovljene stvari sa sebe skine , za mochiga lasnje i vifle napastovati , i priasnje pogerde s - njime provoditi ; iz nova s - njim ugovore cfiniti &c. Nigda reko , takvu perfonu nevalja brez blagofovljeni stvari pustiti , a s - blagofovljenom vodom valja da njega , jali nju , i pak istu sobu poskropi.

Cslanak VII.

Nacsin , za poskufsati Jspovid jednog vilovnjaka , jali visstice.

Tefska i zamassnaje stvar sluffati Jspovid jednog vilovnjaka , jali visstice : jer ovakvi obicsaju biti tverdokorni , i smeteni , tako , dajim nemoxe unich u glavu ono sstobiim valjalo cfiniti , to jest : pokoritise , i ispoviditi , zato slidi nacsin , kakoji valja pitati.

Najpri : Odkadse u tom grihu naode ? od kogasu privareni , i zasto ? s - koim

im ugovorom ? Jesulise Boga odrekli ? koje-
nose svaki put običaj je dogjagjati : kolikoputa, s-
kakvima zlamenji ?

Drugo : Jesulise Vire odrekli ?

Treće : Da nisu kersštenje prokleli ?

Cetveto : Da nisu s-noktima izgrebli
krizmanje ?

Peto : Da nebudu pogerdili Svetu
Hostiu ? zakopali ? Jali (kako se u vilov-
njacski procesi naodi) u nepristojna mista
postavljali ?

Sedmo : Dase nebude Svetom Hosti-
om sstogod osobno dogodilo ?

Osmo : Dase nisu diavlu svojom ru-
kom podpisali ?

Deveto : Da nebudu virnost zadali po
sillovitoj zakletvi : sstonose skoro vazda
dogagja.

Deseto : Da nisu diavlu posvetilište
prikazivali ?

Jedanaesto : Da nebudu ljude , jali xi-
vine morili ? i to diavlu na misto lukne.

Dvanaesto : Da nisu po zapovdi dja-
vaoskoj ljudma , jali xivini csarali ? otro-

prid Misnikom ispovidali ? za grihe pokajali ? i obechali viffe negriffit ? da nebudu vilovnjacski knjigah od sebe derxali , i jefulii faxegli ? na drugoga istogod krivo rekli ? istonose viffjeputa dogagja, i to od zlobe. Da nifu druge na vilovnjacske fastanke misto sebe slali. &c.

Cslanak VIII.

Ispravljanje vilovnjaka, jali viffstice, po odricanju opacsinstva, i ispovidanju Vire ?

Ó Prifveta Troice ! Boxe Ocfce , Sinu, i Duhffe Sveti : moj, Gospodine , i Stvoritelju, prid tobom, i prid svim dvorom Nebeskim poznajem i fvidocfim , da ja od sada i ù napridak niffa viffe s - diavlom , najvechim nepriateljom duffe moje nechu imati : zato kvarim, i ù niffa obracham sve zaveze , kojefam s - njime bio ucfinio. Povracham takogjer iz dubljinah ferca mo-

ga sve , sstogodsam s - njime ugova-
rao , i obechavao , premakofuse ugovaran-
ja i obechavanja s - podpisom moje ker-
vi , zadavanjem moje virnosti , utvergjen-
jem pogodbe , i s - primljenjem neki zlame-
novanja dogodila : svakolika nekafu na vi-
ke povrachena. Jz svega serca s - triznim
povoljenjem protivimse svima paklenima na-
dahnutjem , i dillovanjem , tako , da ja
nigda vise njegova nadahnutja nechu pri-
mati , ni po njimase vladati ; proklinjem di-
avla , i sva ona , kojafam ja igda za ugo-
dit njemu , mislenjem , ricsma , i dillovan-
jem dofada opakio cfinio , i cfiniti obechao.

Proklinjem pogergjujem , odbacujem
diavaofko kersstenje , kojenosam primio.
Jspovidam sercem i ustma , da kakogodje
jedan samo Bog , à u kipovi Troicsan : ta-
ko , daje i jedno kersstenje , koim ja u mo-
mu ditinstvu po Misniku od istocfnog gri-
na ocifischen jesam. Jme , kojefam ja na
prokletomu diavaoskomu kersitenju stekao ,
povracham na vike , i nigdase vise s - nji-
me nechu nazivati.

Zagerljam moje pervaslnje i pravo Jme, kojemie na pravomu Svetomu kersstenju dano. Zato nepristance zazivam moga Boga; i mojega imena Svetog Patrona N. priponizno molechi za oprosstenje, i obechavaju-chi dachu ja njega u pomoch i za branjen-je u svima moima potribama zazivati. Prok-linjem i odbacujem iz sviu moji kriposti vraxje kumovanje; zlamenje, s - koimeje fotona pakleni zabilixio odbacujem, i nig-daga visse nechu da poznadem: zato nekaje sasvime skinuto i isterveno s - blagim ru-menilom Prisvete kervi moga Spasitelja Isukersta, s - kojomeje on odkupio, a diavla fatero. Pismo, koimfamse ja vlasti-tom kervjom diavlu podpiso, a Boga, i sviu Svetih odrekao, kvarim, tarem, i u-nissto obracham, molechi mojega propeto-ga Spasitelja Isukersta, da on sve ricfi i slova moga podpisanja s - neprocinjenom svojom zame prolivenom kervjom opere, i istare, da fotona u napridak ni jedno slo-vo nemoxe poznat. Svemoguchoj ruci Oca Nebeskoga pridajem, daga sasvime razdre,

u ništa okrene. Oganj Duha Svetoga po
svojoj neskončanoj dobroti onu hartiju,
na kojoj moje riječi upisane stoje, zapalio,
saxgao, da od nji vech nikakvog traga
neostane. Ah! moj Bože! moj Gospodi-
ne! i moje svekoliko dobro, nedopusti,
da te ja više zaostavim.

Povracham takogjer uštma i sercem
ve sluxbe, kojefam ja diavlu paklenomu
rcinio : protivimse svakomu posštenju i
clanjanju, kojaje on od mene iskao, i ja
njemu cinio jesam. Nikomu, nego samo-
nu Bogu pristoise ovo posštenje; zato pro-
clinjem onaj sat i čas, u kojefam ja od
Boga odpao, a fotoni paklenomu zapocseo
biti viran. Nikad više u napridak diavao
pakleni samnom ništa neche imati: jaboše
nilom i duffom priporucfujem branjenju Bo-
ga Oca, koimeje stvorio: Boga Sina, ko-
imeje na S. Krixu odkupio: Boga Duha
Svetoga, koimeje na kerštenju posvetio.

Óbrachamse i opet Prifvetoj Divici
Majki Božjoj Marii, Svetomu momu An-

gjelu straxaninu, svima Svetim Angjelom i obranim Boxjim, kojefam ja grihom odricanja veoma uvidio. K - tebi ò primilostivi Boxe ! obrachamie, i xaomie iz ívega moga ferca, dasamse ja tebe najvechega dobra odrekao, tebe zatajao, i pogerdio : à opakomu fotoni pridao. O Boxe ! budimi milostiv i miloserdan, negledaj na mloxinu i opacfinu moji griah, veche po neskoncfanoj vridnosti i zasluxenjima naslega Spasitelja, i Sina tvoga Gospodina Isukersta : kojega gorku muku i smert ja tebi na dostacfinjenje za moje grihe prikazujem. O Nebeski Ocfce ! ucfini, da blaga muka, i neprocinjena kerv tvoga pripoljubljenoga Sina ù meni neizgubise.

O Mario Divico i Majko Boxja, i utocfifche fviu nevoljni griffnikah : Sveti Mihovile Archangjele, Svi ostali Sveti Angjeli : Sveti N. Svi Sveti i izabrani Boxji, molitefe zame, i isprofitemi milost i miloserdje : isprofitemi pravo skruffenje i pokajanje : pravu pokoru, i podpuno opros-

sten-

štenje sviju moji griah, i srichnu sverhu
moga xivota, da ja miloserdje Bozje svama
u vike faliti i slaviti mogu, Amen.

Cslanak IX.

*Kakose Misnik valja da vlada, ka-
dase ofugjenik na pogubljenje imade
izvesti?*

Ovoje onaj dan, o komu jednog siro-
maha ofugjenoga sricha, ili nesricha visi.
U ovi dan valja da Misnik osobitu pomnju
imade za kripiti ofugjenoga u duhovnima
stvarma, a navlastito u dillu Vire, uffanja,
i ljubavi, da ofugjenik spafitise moxe, a
Misnik u Nebesi plachu nepokvarljivu zadob-
ie. Ova za dostignuti, valja da ofugjenika
ponukuje, dase on jos jedanput ispovidi,
za primiti odrissenje; da tako kako David
Kralj govori, visse ocsisschen prid lice sko-
ro ocsitoga Boxanstvenoga Suda dochi moxe,

Posli ispovidi valja daga Misnik opomene, akoje u komu bratinstvu upisan, da xelju ucfini dobit oproštenje; da xelju imade u pravoj Catholicfanskoj Viri umriti, da svimakolikim iz serca prosti, koifuga u cfemugod uvridili, i da xeli oproštenje od oniu, kojeje on uvridio. Zatim, valja da Misnik prid njim sftie one Bogosftovne uzdisaje sedam ricnih Isukerstovih; akoje misto poginutja podaleko, moxe' Misnik prid njime govoriti molitve na svaki fat muke Isufove, kojanose naode u pervom dilu ove Knjixice. Pak posli valjaga ponukovati, dase on povoljno priloxi volji Boxjoj i vladalacskoj, dillo Vire, uffanja, i ljubavifinechi: kojase zaderxaju gori u pervomu dilu.

Cslanak X.

Okolostojenja pri iz vogjenju kakose imadu urediti.

Jednomu siromahu odsugjenomu texje dopada, stomu valja prid mloftivom ljudih
izi-

izichi, koinose kano na csudo obicsaju sfer-
kivati, nego ista smert, koju imade podnit;
navlastito akoje u onomu mistu rojjen, od-
ranjen, i rodjake i znance imade. Zato
valja daga Misnik ponukuje, da on sva ta
izbaci iz glave, i da nerazgleda ljude s-
ocfima, veche nekmu donese prid ocfi one
ricfi Svetoga Pavla Apostola, koi pisu-
chi *Korintianom* u Poglavju csetvertomu
ovako govori: *Ucsinjenismo* na danasnji
dan, *gledalissche Svitu, Angjelom, i ljud-*
ma: Angjelom u istinu, koinochese obra-
dovati sverhu njega, kada vide da on rad
pravde i svoji griah povoljno izginutje pri-
ma: a puk, koiseje skupio, dachega vaz-
da u uspomeni imati, i za njega Boga mo-
liti. Rad toga nepristance valja da Pro-
peche gleda, i promislja daje on smert
zasluxio: a Isus bivssi pravedan, i brez
svake krivice, megju nepravedne brojen, i
njima jednan jeste bio.

Kad ovako razloxechi i molech do mi-
sta za pogubljenje odregjenog dogjese,
gdinomuse, jos jedanput odsugjenje navi-
sti

sti, valja da Misnik durmice, i brez pristanka priporuku za smert prid njime govori, da on mallo, ili nista nečuje od onoga, stose njemu stie i navistuje, veche nek spasonosne priporuke slidi, doksegod navistenje nesverši. Zatim valjaga opomenuti, da on za milostivno odsugjenje Bogu zafali, i da smert, kojamuje prid ocima, Bogu za svoje grihe prikaxe, i svoju smert ujedini smertjom svoga Spasitelja.

Cslanak XI.

Od ofugjenoga, koi imade obissen biti, kadga exelat priuzme, i gori uz listve pocine voditi.

O Isuse ! koi ti rad ljubavi moje pogerdno i jako na dervo krixa s - csavli pribien, i u vis izdignut jesi bio : podigni mene po Svetomu krixu kano po listvah u Nebesku slavu, jer u tvoje Svete ruke ja moj duh priporucujem.

O Gospodine Jsukeršte ! utocsišće
 griffnikah smilujše meni , budi pri meni , i
 nezapuštine , jerbo ute virujem , ù tebe uf-
 sam , tebe ljubim , i uvikte ochu ljubiti. O
 date budem došada ljubio , i neuvridio. O
 Jsuse ! smilujše meni siromahu griffniku. O
 Jsuse ! tebi xivem , tebi umirem : tvojsam
 xiv , i mertav.

Jsuse , Mario , i Josipe ù vasse ruke
 priporučujem duh moj.

Jsuse , Jsuse , Jsuse ! budi moj Jsus
 i spasenje , ù tvoje ruke pridajem duh moj.

Cslanak XII.

*Od ofugjenog na kolo , kada bude
 po zemlji povaljen.*

Ó Gospodine Jsukeršte ! spomeniše
 oni neizreceni bolestih , kojese podneo onda ,
 kadanosi sa svom fillom na pritverdo der-
 vo krixa bacsen , i na istomu uzdug i po-
 pri-

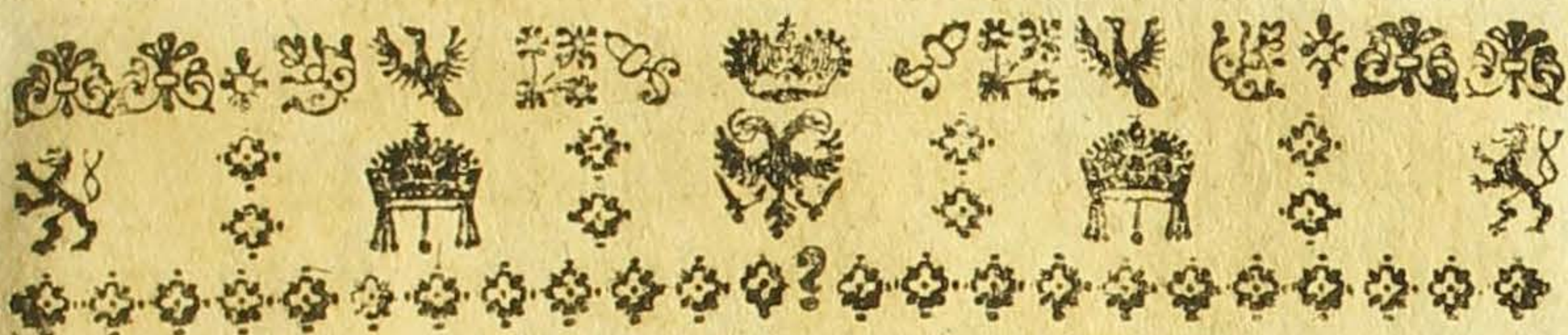
priko raštegnet bio. Ah ! dajmi sada kri-
post i milost , da ja sva ušterpljivo podne-
sem tebi na poštenje , à za spašenje duše
moje. O na križu ù smertnoj boli zao-
šavljeni , i s - prignutom glavom umiraju-
chi Jfufe ! smilujse meni , i nezaostavime :
jabo ù tvoje petere ranne priporučujem
duh moj.

O Gospodine Jfukeršte ! tvoje Kerva-
vo lice neka bude meni ù ovomu xivotu
najposlidnji , à spasonšni ù vikovicsnjemu
xivotu moj prvi pogledaj.

O Gospodine Jfukeršte ! smilujse me-
ni i budi moj pratioc iz ovoga ù xivot
vikovicsnji.

O Gospodine Jfukeršte ! tebi xivem !
O Jfufe ! tebi umirem ! O Jfufe tvojsam
xiv i mertav. O Jfufe ! ù tvoje prišvete
ruke i ranne ja duh moj pridajem.

❁ ❁ (III) ❁ ❁

TRECHI DIO.

od

Obrachenja na spasonošnu Viru-
Catolicfansku iz Gercskog, ili J,
stocfnog Zakona.

Cslanak I.

*Ukazujese pocsetak i jedinstvo spa-
sonošnoga zakona Catolicfanskoga.*

NAodise ne na jednomu, veche na više
mistah Svetoga Pisma, da prie dos-
lastja Isukerstvoga na svit, od dvi ruke

puk

puk i narod cfovicfanski jeste bio : jedan xudinski, à drugi neznaboxki. Pervi , to jest xudinski , ù jednog pravog Boga virujuchi, i Zapovidi njegove obsluxujuchi, po viri ù Jfukersta, koino imadde dochi, faranjivassefe. Drugi pak , to jest neznaboxki, po svojoj umi razlicfitim Bogovom i kipovom klanjajuchife , ù zaslipljenju svomu ginjasse, i ù vikovicfnje muke ofugjivassefe.

Ova pak obadva puka Bog , koino sve ljude oche da spasene ucsini , za privesti ù jednu ovcfarnicu , iliti za sabrati ù jednu spasonosnu Viru i zakon , poslaoje najpri Proroke , kano poklisare i tolmacfitelje volje svoje, koih svit nebbi dostojan. Niki kibo od nji (a) *kamenovani jesu, niki sicfeni, niki smacsevi pomoreni.* Radi toga najposli (b) poslaoje k - njima Sina jedinorogjenoga , da svaki, (c) koi viruje ù njega , nepogine, veche da imade xivot vikovicfnji. Koinoje po *Izaii* Proroku sovima ricfma navistio priffastje svoje (d) *Dolazim recse, da sakupim sve narode, i jezike - i dochiche i viditiche slavu moju.*

J postavitichu ù njima zlamenje , i poslatichu od oni , koi spaseni budu na more , ù Afriku , i Lydiu , napetima strilama : ù Taliansku , i Gercsku , ù bade daleko k-onima , koi nisu csuli od mene , i nisu vidili slavu moju. J navissivache slavu moju narodom. J privestiche brachu vassu od svi narodah.

Dogje dakle Jsus na svit , i obilazasse Galilæu , i Samariu : obilazasse ulice , i sokake , fella , i varosse , fime ricnih Boxanstvenih siuchi : kano dobri Otac od obitili ù vinograd svoj zovechi : one kano Kralj veliki na pir zazivajuchi : prid nike obilnu vecseru postavljajuchi , á nikima pinez vikovicnjega xivota obechavajuchi ; skoro svagdi slidechim zlamenjima. J tako izgubljene ovce (e) ù jednu sabirasse ovcsarnicu. Ni to nebbi dosta ; veche posla od onih , koi su spaseni , to jest Apostole (f) po svem svitu , da pripovidaju Evangjelje svakomu stvorenju. J pripovidalisu ; (g) Po svemubo svitu izissao jest zuk njiov , i ù

H

kra-

Krajeve okruga zemaljskoga ricši njiove. J buduchi da jednog Boga, jednog Jsukersta, jedno kerštenje, jednom ricšjom: jednu viru i Zakon pripovidali jesu, slidiloje, da svega svita kerstjani Zakonom jedne vire u pravoj ljubavi, kojanoje zaveza sveršenosti, ujedno kano povezani, jedno otajstveno tilo cfinili jesu kojegano tila glava jeste Jsukerst: a uda istoga jesu kerstjani. (b) Tileša vassa govori S. Pavao, uda jesu Jsukerstova, glava Jsukerst. Pak opet (i) veli, jedno tilo jesmo u Jsukerstu, a svaki jedan drugoga uda. Kakogod dakle sva uda u cčoviku slaxuse s - glavom, i jedno udo slaxese s - drugim, tako svi virni slaxuse Jsukerstu, kano glavi, a megju sobom kano uda udma, to jest, po viri i ljubavi. J kakogod uda, kojase s - glavom slaxu, i megju sobom slogu imadu, nazivajuse ujedinjena tako svi, koi jednu viru Jsukerstovu ispovidaju, nazivajuse ujedinjeni; jerbo jednu imadu glavu, i svaki jedandrugoga jesu uda, kakono recšeni Apofstol govori,

Jz megju Otaca, koino po Evangjelju Kerstjane rodisse, pervoga donosim S. Lu-
 u Evangjelistu, koino prissastje Duha Sve-
 ga sverhu Apostolah na dan Duhova, i
 jiovo pripovidanje ispifujuchi, ovako go-
 ori: (k) Biau veli, u Jerusolimu pribi-
 zjuchi xudie, ljudi Bogostovni od svakog
 vroda, koije pod nebom, sakupibose mlos-
 no od Partbianah, Medianah, Ælamitah,
 koi pribivau u Mesopotamii, u Xudins-
 oji, i Capadocii, u Pontu, i Asii, u Pbr-
 y-
 ii, i Pamphili, u Ægyptu, i stranah Li-
 ve, kojanoje oko Cyrenen, i prisslaci Rim-
 ani, Xudie takogjer, i Poxudinci, Cretia-
 ni, i Arabi. Od svi ovi, koi Petrovo,
 govorenje sluffasse, S. Luka na recfenomu
 listu nadodaje ove ricfi: koi primili biffe
 govorenje njegovo, Kerstiffese: i postavljeno
 u dan oni oko tri hiljade duffah. A
 u poglavju 4. nadomeche, i veli: Mlogi
 od onih, koi sliffasse rics, virovasse, i ucfi-
 en jest broj ljudib pet hiljadah. Od ovi
 k sviu govori: A mlosstva virujuchi bi-
 je jedno serce, i jedna duffa. Evo razli-

cšiti narodi tako kruto, i toliko s - cšistor
 vire zavezom megju sobom ujedineni b
 au, dase od nji mogasse rechi, da oni jed
 no serce, i jednu dušlu imadiau, i to
 pocsele spasonošnoga Zakona Catolicfanskog
 ga, posli jednoga Petrovog od prave Vire
 govorenja. O Sveto ! ò srično njiov
 stanje ! Tada Gerci, Xudie, Rimnjani,
 ostali narodi ù viri Isukerštovoj jedno se
 ce, i jednu dušlu imadiau.

Pravo i cšisto ù viri jedinstvo onizi
 Kerštjanah, koi ù vrime Aposstolahi xivisse
 poznajese i iz ovoga, što S. Pavao nauč
 telj narodah, pišluchi iz Rima ; Philippi
 nom Gerkom, govori : (l) *Pozdravlja
 vas Svi Sveti, navlastito pak koisu od Ce
 sarove kuche.* J opet iz Rima pišluchi x
 diama, veli : (m) *Pozdravlja
 va iz Talianske.* A iz Korintha Rimnja
 nom pišluchi, govori : (n) *Pozdravlja
 va sue Cerkve Isukerštove.* J S. Petar
 koi iz istog Rimskog grada pišluchi Cerk
 yama od Ponta, Galacie, Capadocie, Afie

Bithynie, ovako govori: (o) *Pozdravlja vas Cerkva, koja je u Babylonii Sabra- a.* Po babylonu razumivši Rim, kakono- veti Oci tolmacse, jer vlada svitovna Rimskoga grada pri neznabožci tada stajasse. Ivo dakle Rimnjani pozdravljasse Gerke, Gerci pozdravljasse Rimnjane. Pacse bra- nomse nazivasse, ispunjujuchi one Isuker- tove ricši: (p) *Vi pak svi bracha jeste.* I zato bracha, jer u viri po Isukerstu po- stavljenoj sviu u svima jedno chutenje i is- povidanje jeste bilo, stonose i iz oviziu . Pavla ricših poznaje (q) *Vira vassa* (o jest Rimnjanah) *navisstujese po svemu svitu.* Po viri dakle i u viri nesamo Ger- ci, veche svi kerstjani po svitu ujedinjeni esu bili s - Rimnjanom, kojanose vira o svemu svitu navistivasse. Premakobose vira Isukerstova u Jerusolymu zacela jest ripovidati, nistanemanje u Rimuse navis- tuje, jerbo Petar, sverhu kogaje Isukerst svoju Cerkvu sazidao, nesamoje viru Isuker- stovu u Rimu ricšma navistio, veche jos s - kervjom, kojuje prolio za nju u

recfenomu gradu, potverdio : zaostavivši Jerusolim, ù komuno po navisštenju Jsukerstovu, ni kamen sverhu kamena nezaostade.

Evo iz Pisma staze ujedinjenja ù viri megju narodih, navlastito pak Gerkah, koino ù istoku pribivasse, s-Rimnjani. Ujedinjenje pak nezlamenuje koi novi zakon, vech kakoje gori recfeno, ù viri po Jsukerstu postavljenoj sviu ù svima jednochutenje i ispovidanje Nitise ono po razlicitima Caremonijama, iliti naredbama razdrissuje, ili prominjuje. (r) *Jedan Gospodin govori S. Pavao, jedna vira, jedno Kersstenje; à neveli jedna naredba.* Naredbe dakle moguse prominiti, i prominjujuse, kakonoje prominio S. Jvan Chrystofom, koinoje velikoga S. Basilie Lyturgiu skracfao; kakono i ostali Sveti Oci, koinofu, ocfitu pokoru dignuli : zabranili dase Tilo ne dade ù ruke onih, koise pricfestchuju. Na ovi reko nacfin brez fakvarenja i dotaknutja vire, jednase nazivasse Cerkva Rimska, à druga Gercska, ne sstoje ova,

ili ona drugu derxala viru , veche fsto obadve različite naredbe imale jesu , nike od Apofstolah , à nike postavljene od Sveti Otaca , koifu za njima slidili. Drugefu dakle naredbe derxane bile od Rimljanah , à druge od Gerkah , à viraje jedna bila , jer po fvidocfanstvu recfenog S. Pavla Apofstola (s) *Brez vire nie moguče ugoditi Bogu.* Nitise vira prominiti , jali pomanjkati moxe , po onomu Isukerstovomu obechanju : (t) *Vrata paklena neče nadjacfati , protiva njoj.*

(a) Hebr. 11. 37. (b) Matth. 21, 37.
 (c) Joan. 3. 16. (d) Jzaj. 66. 18. (e) Mar-
 ei 16. 15. (f) Rom. 10. 18. (g) 1 Cor. 6. 15.
 (h) Rom 12. 5. (i) Acl. 2. 5. (k) Acl. 4.
 32. (l) Ad Philip. 4. 22. (m) Hebr. 13. 24.
 (n) Rom. 16. 16. (o) 1. Petri 5. 13. (p) Matth,
 23. 8. (q) Rom. 1. 8. (r) Ephes. 4. 5.
 (s) Hebr. 11. 6. (t) Matth. 16, 18.

Cslanak II.

Ukazuje se staro ujedinjenje Gercsko i istočno s - Rimskom i Catholicanskom Cerkvom, iz Sveti Otaca, u Gercskoj rođenih, i iz Sveti Saborah, u Gercskoj dežanah.

Pervi S. Polycarpo, ucenik S. Jvana Evangjeliste, od smyrne u Asii Biskup, narodom Gerk, ukazuje, daje s - Rimnjani ujedinit bio. Ovibo Sveti po svidočanstvu. (a) Eusebia Biskupa Cefarenskoga, takogjer u Gercskoj rođenoga, došao jeste u Rim k - Papi Anicetu, za vechati s - njime od Uskrsnjega svetkovanja, i ostalih: i ondime za postenje dopusteno bilo Lyturgiu činiti: primivši od rečenoga Pape poljubljenje ljubavi, kakono i povrativšimu isto od ljubavi poljubljenje.

Drugie bio *S. Dionysio*, Biskup od Corinthianah, i on od kolina Gercskog, koino kod mudrog *Eusebia*, gori recsenog, ova od Rimljanah pisse: (*b*) Obicaj jeste bratio od pocetka vas sve razlicitima dobrocfinjenjima pomagati, i mnogima Cerkvama, kojemu po razliciti misti zemlje, sva, kojafuim potribita, odrediti. Blaxeni pak val Biskup *Soter* nesamoje derxao, kojafu Oci ucili, veche jost uzmlaxao na bolje; koi nesamo Svetima, ona, koja zaktivna tilesna potriba, daje, veche jost dolazechu brachu dosta dobrim, i pritihim tiffi govorenjem, i kano dobri i Bogostovni Otac svimase ukazuje.

Treche stavljase *S. Basilio*, i *Gergur Nazianzenski*; oni kano Biskup od Cefaree, u Capadocii, a ovi kano Patriarcha Caregradski. J prvi, to jest *Basilio* (*c*) govori, daje jedna vira njegovoga vrimena bila u Seleucii, Carigradu, i Rimu. A drugi, to jest, *Gergur od Nazianzena*, govori da vira nesamo u stara vrimena u Rimu posta-

vljena jeste bila, i daje prava za njegovoga vrimena vazda stajala, veche jofs daje Bogostovnom zavezom pridruxila sve, sto leteche sunce gleda i obiodi.

Ako pak *S. Atbanasie* xivot zagledamo, nachichemo; daje jedanput u Rimu s-*Fuliom* Papom vechao, i s-njime u svi-
ma stvarma vire opchio

Pacse, da neizbrojene druge zaostavim, donosim stup oni, prisvitlo Istocne Cerkve sunce *S. Ivana Chrysofoma*, koino ovako od Rimnjanah pisse: (e) Nie veli, tako svitlo sunce, kada zrake pusti, kakose Grad Rim s-dvama onima (*Petrom* i *Pavlom* Apostolom) svitlistama svuda sviti.

Evo kakosu glavni stupovi Cerkve Istocne s-Rimnjani u viri ujedinjeni bili. Svetibo *Polycarpo* Lyturgiu u Rimu derxao jeste; *Dionysio* Rimnjane naziva brachom, i njiovoga Patriarchu *S. Sotera* do-

brim i Bogoslovnim Ocem : *S. Basilio* govori da u Carigradu i Rimu jedna jest vira bila : *S. Gergur Nazianzen* ispovida , da vira Rimska jeste prava : *S. Athanasio* s - Rimskim Patriarchom za podrugu godinu priatelски jest xivio. *S.* pak *Chrysoptom* govori : daje Rim svitlii od sunca ; rad tilelah Svetih Petra i Pavla , kojasu i dan danasnji u Rimu. Jedabi bili Sveti Oci Gercski od Rima tako dobro i slavno govorili , da oni nebudu u ljubavi s - njima bili ?

Alli isto ja jednoga , ili drugoga *S. Oca* donosim , kada sve one , na Sabori skupljene Oce , koinosu jednog chutenja i ispovidanja bili , promotrim. Onifuse reko , jednim sercem i jednom dušom s - Rimnjani borili protiva odmetnikom.

Najpervo pak 318. Otaca , godine 325. u *Bitbinii* Gradu Nicenskomu protiva *Avii* , skupljeni ; s - *Osiom* , Biskupom od Cordube u Sspanjulskoj , koino s - *Xiva-*

nom , i *Vincentiom* , kano Misnici Rimske
Cerkve *S. Sylvestra* Rimskog Patriarche
poklifari , zajedno s - Gercskima Biskupi
prokleste *Aria* , i prid velikim Carom *Con-*
stantinom , s - njegovim povoljenjem , jedan
nacfin vire postavili jesu.

Drugo , boriloseje 150. Otaca protiva
Macedoniu Carigradskomu Biskupu godine
381. Kojemuno poslasse tri od njiove skup-
stine Biskupa , to jest : *Cyriaca* , *Eusebia* ,
i *Prisciana* , za navistitimu proklestvo , od
svega Sabora protiva njemu , kano protiva
odmetniku izustito : jedinstvo pak vire slox-
no megju sobom istolmacisse.

Treche , 200. protiva *Nestoruu* u
Ephezu , godine 430. skupljeni , jednodusno
s - *Celestinom* Rimskim Patriarchom , na
recfenog odmetnika metnusse proklestvo :
gdino na misto Rimskoga Patriarchæ Sa-
borom upravljasse *Cyrillo* Patriarcha Ale-
xandrinski , dokle nestigosse Rimski Pokli-
fari : koi kada knjigu Pape Cælestina Sa-

boru prikazasse , jednim glasom zavapisse Oci od Sabora : Novomu Pavlu Cælestinu ; Gælestinu čuvaru vire , Cælestinu vas skupp Sabora sloxno zafaljuje.

Csetverto 636. Otaca godine 451. ù *Chalcedonu* protiva *Eutichiu i Dioscoru* , Alexandrinskomu Patriarchi skupljeni na Saboru, na kojemu tri Poklisara Rimskoga Patriarche Leona biau , to jest : Paschasio i Lucentio Biskupi , i Misnik Bonifacio : ne samo recsene odmetnike , *Eutichiu i Dioscora* proklesse , vech jofs kada proštivena bi knjiga S. Leona , jednim glasom zavapisse , govorechi : Ovoje vira Otaca , ovoje Aposstolsko virovanje : svi tako virujemo ; proklet , koi tako neviruje : Petarje po Leonu govorio.

Peto , ono 165. Otaca ù Carigradu godine 553. Sabrani , proklesse pomanjkanja *Origenova* : koje proklestvo pismom i vlastitim podpisom svakolika skupština potverdi : i nesamo recsena skupština , veche

isti Pervi Poglavari Cerkvēni : Pelagio II. Martin I. i Gergur veliki ; sva tri Rims-ki Biskupi i Patriarche.

Ssesto , i opet 289. Otaca protiva Monothelitam godine 683. u Carigradu skupljeni prid Theodorom i Gergurom Misnici , i Jvanom Diakonom , Agathona Rims-koga Biskupa Poklisarih , recsene odmetni-ke Monothelite proklese.

Sedmo , 350. Otaca u Nicei sakuplj-eni godine 681. protiva kipoklanjaoem , jednovoljno s - Adrianom Papom (kojega Poklisari na Saboru bisse : Petar Proto Mis-nik Rimske Cerkve , i Petar Abbat S. Sa-be) recsene kipoklanjaoce iz skuppa Cer-kvenoga izbacisse.

(a) Lib. 3. Hist. C. 14.   (b) Lib.
 Hist. 4. C. 22.   (c) Epist. 72.   (d)
 Apol. Athan.   (e) hom, 32. in C. 16.
 ad Romanos.

Cslanak III.

Ukazuje se Gercsko i Istocno ujedinenje s - Rimskom Catholicanskom Cerkvom iz Careva Istocni.

Ujedinjenje, od koga razloximo, najpervo ukazuje veliki *Theodosio* Cefar od Istocni stranah: koino u svojoj knjigi, koje uje pisao *Damasu* Papi, Patriarchi Rimskomu, ovako govori: sve narode, koje nasla dobrota vlada, ochemo dase onoga Zakona derxe, kogaje S. Petar Rimnjanom pridao, i koi Zakon jos dosada od njega prikazan, nas sliditi ucsi.

Justinian Cefar Istocni ovako Rimskomu Papi *Juanu* pise: sve Misnike svega okolisa Istocnoga podloxiti i ujediniti, tolu vasse svetinje nastojalismo: nista nepropustamo, istose Cerkvenoga stanja doicse, dase vassej Svetinji neocituje, koja je glava sviu Cerkvih.

A *Manuel* Car Jstocfni ovako piſſe *Ludoviku* Kralju Francuzkomu , od *Alexandra* Rimskoga Biskupa : Priſtojno poſtenje njiovoj Svetinji pridajemo , i njiovi molitava dionici biti xelimo.

Evo *Gercski* Cefar Rimskoga Patriar-
che molitvama priporucujeſe *Justinian* Jva-
na Papu naziva poglavarom ſviu Cerkvah,
i *Misnike* ſvega Jstocfnoga okoliffa njegovo-
mu Stolu podloxiti i ujediniti xeli. *Theodor*
pak ſvekolike puke ſvoga Carſtva oche da-
ſe ù onomu Zakonu zaderxaju, koganoje
Rimski Biskup *Damaſo* iſpovidio.

Jz *Koiziufe* ocfito poznaje , da *Gercs-*
ki Cefari neſamofu derxali ujedinenje ù *Vi-*
ri s - *Rimnjani* , veche daſu joſs i ù tomu
naſtojali , da toliko *Misnici* , koliko i puk
ù iſtomu ujedinenju ſtoje , i ſtojech zaoftanu.

Alli daſe ſtvar joſs biſtrie ukaxe ,
pitam : Tkoje *Constantina* Velikoga kerſtio ?
Zaiſto ù iſtima *Gercskima* knjigama , navla-
ſtito

Sto je Synaxari naodise , dagaje kerstio
Sylvester Patriarcha Rimski. Toche isto
posvidocfiti i Gercski Pifalac *Nicephoro*. (a)

Sverhu toga , jesuli bili u viri oni
Sveti Rimski Patriarche : kojeno Istocna
Cerkva jos i sada istuje, i u kalendari
made ? Nemoxese zaisto drugacne rechi.
nego dasu u Rimskoi viri bili. Dakle da
vidimo , kolikose Rimski Biskupah istom
a knjixici od molitava , pria cfeternaest
godinah u kiovii ustampanih , megju Sve-
tima postavlja :

Drugi dan Januara Mifeca *S. Sylvester*
Papa Rimski.

30. istoga *S. Hypolitus*.

18. Februara *S. Leo*.

20. istoga *S. Agathon*.

11. Marca *S. Gergur*.

16. istoga *S. Alexandro*.

8. Aprila *S. Cælestin*.

14. istoga *S. Martin.*

17. istoga *S. Agapitus.*

2. Augusta *S. Stipan.*

Ovi reko , svi , i mlogi drugi , koje za Svete derxe Carigragjani , Alexandrin-
ci , Antiochenci , Jerosolimichani , i Mofsko-
vi , i mi stujemo , bilifu Rimski Pape.
Od potribeje dakle , daje njiova vira bila
prava ; i isto takogjer potribitim nacfinom
slidi : dasu Gerci s - njima ujedinjeni bi-
li , kakono takogjer i Rimnjani s - Gerci ,
buduch da i Rimnjani sve one Svete , koi-
su u Jstoku xivili , dicse , i stuju.

Evo kako je istinito i cilo ujedinenje
u viri bilo megju Gerkom i Rimnjanom :
zajednobo dolazisse na Sabore : jedinoie bo-
rissi protiva odmetnikom : nikakvog razlu-
csenja nie bilo megju Svetima : isti Cefari-
kano sinovi Oce , postovasse Rimske Bis-
kupe. Tada je tada bilo ujedinenje jedna
ovcfarnica , jedan pastir , i jedna vira , ka-
kono je jedan Bog , jedno kerstenje : prema-
kosu razlicite Caremonie , iliti naredbe bile.

Csla-

Cslanak IV.

*Ukazujese zavada u Gercskoj i Is-
ocsnima stranama megju Poglavic-
na : posli koje rad 4. Vire cslanka
zdvoyesse od Rimljanah.*

Oko godine Porogjenja Spasiteljova ,
54. *Bardas Theodore* Cesarice brat , a *Mi-
jla* Cesara ujak , odbivsi svoga Zakoni-
ga druga , svojomse snahom priko Zako-
a pomisa. Ssto razumivsi *S. Ignatio*
atriarcha Caregradski , mlogogaje puta
onukovao , dase mane toga opacinstva.
ajposli , kada nista nepomogosse ponuko-
anja , na blagi dan Vodokerstja ottiraga
d Svete Terpeze , i zabranimu u Sveti-
na stvarma vechanje.

Videchi ovo *Bardas* , kakono drugi
ud protiva *Jvanu* kerstitelju , pocese lju-
ti na *S. Ignatius* , nitie pristao , doklega
e s - pristolja Patriarskoga smetnuo , po-

stavivši na msto njegovo *Photia* : koji
 u šest danah od svitovnjeg clovika posta-
 de Patriarcha Caregradski : regjen po *Ger-
 guru* Syracuzanskomu Biskupu , kojegano
 S. Ignatio rad njegovi zlih dillah prokleo
 biffe,

Odma dakle novi Patriarcha *Photio*
 s - nastojanjem *Bardinim* , i s - priateljst-
 vom Carevim , mallovirno drustvo sab-
 ravši , S. Ignatiju nesamo sa stola svoga
 skide , veche jos nemilo porazitog , i izpri-
 bianog u hadu *Lesbos* zvanu zatira.

Prividivši pak dachese Rimski Patriar-
 cha , koji tada bi *Nikola I.* za Ignatiju prifa-
 titi , rad toga posla k - njemu poklisare s
 knjigom , u kojojno iskasse potvergjenje ,
 laxuchi daje Ignatio povoljno Patriarchas-
 tvo popustio. Takogjer i Car poslao biffe
 svoga poklisara sa zlatnim kalexom.

Nikola pak Papa po poklisaru S. Ig-
natie sva , kojase dogidila razumivši ,

Photiu sa svima, koifugod s - njime na-
metnutje *Jgnatiino* pristali bili, prokle.

Mallo zatim, posli kako smaknut bi
Car *Mihovil*, na pristolje Carsko stupi *Bo-*
ilio, koi protiravffi *Photia*, *S. Jgnatiu* povrati
- privoljenjem Papinim, kojemunio Papa
oklisare poslao bisse, za ucsinit Sabor go-
line 869. na kojemu Saboru i opet *Pho-*
io i od isti *Gerkah* proklet, à *Jgnatio* u
Patriarchastvu potvergjen bi.

Zaludu dakle tri csetiri puta od
Rimski Papah svoje potvergjenje istuchi
Photio, pocseji pogergjivati, i obtuxivati
ljuto, posli kako po *Leonu* Caru Gercskomu,
kakono Carstva i Cerkve smutitelj u Ma-
nastir zatiran bi, gdino do mallo vrimena
xivot zaverffi.

J ovo bi pocsetak razdvojenja. Nje-
ga pak, to jest *Photiu* godine 1042. slig-
jasse *Mibovil Cerulario*, Patriarcha Cari-
gradski, koga Car *Mihovil* za uznemir-

telja poznavši , ù Paphlagoniu ù Manastir zatira.

Ovaj reko , novi i oholi Patriarcha kada razumi damu od Leona Pape nebbi dano nadpisje opchinstva , nekti kakono naredbe sobom donosisse , i kako ostali Gercski Patriarche cfinisse , damuse podloxi , i Cerkvu Istocnu od zapadne fasvime razlucsi.

Alli poholivssise , kadano pocse sebe jednaka Caru cfiniti , i razglasivati , i kada nekti prama njemu , kakono i prama Papi ikakva posstenja nositi , po Caru *kornjanu* ù hadu *Propontidis* zatiran , ù nevolji xivot sverssi.

Povratilifuse ù istinu i opet Gercik - ujedinenju s - Rimnjanih na Saboru Lugdunenskomu oko godine 1275. allisu od njega i opet odpali.

Povratlifuse i na Saboru Carigradskomu ù vrime *Juana Becci* Patriarche , pak

i.

i opet su od njega odstupili. Najposli 1439.
na Saboru Florentinskomu ujediniše jesu ;
pod koje ujedinenje podpisaše jeste Car
van Paleolog, i *Josip* Patriarcha Caregrads-
ki, i Svi Gercski Biskupi, koi na Saboru
ocfiti biau : izvan *Marka* Ephesinskoga Bis-
kupa ; koi pria Cara Povrativšise u Istok,
i pridruživši sebi nike kalugjere, najsko-
le pak one Abbate, koino misljau, dache
za Sabor obrani biti, i pak nisu bili ob-
rani, protiva ucfinjenomu s - Rimnjani uje-
dinjenju pocleo jeste buku, i receno uje-
dinjenje protiva Carevu i mnogih Bisku-
pah dovoljenju sa svime pokvario jeste,
ponovivši nesamo Photiina i Cerularina po-
manjkanja, veche jos uzimloxavšii.

J sasvim tim od isti Gerkah, i Istoc-
ne strane nederxese za svete *Photio* ni *Ce-
rulario*, ni *Marko* Ephesinski : kakose der-
xe *Jgnatio*, *Stipan*, *Antun*, i mnogi dru-
gi, koinosu u ujedinenju u viri s - Rim-
njanih po stari stazah hodechi, nasli raz-
lagjenje dussam svoima.

Koje razlagjenje za stechi , valja znati : koisu oni cslanci , ù koimase neujedinjeni neslaxu s - ujedinenima. Jli : ù cse-
muse sadasnji Gerci i Jstocni narod raz-
lucuje od Rimnjanah. Evoj po nase.

Pervie cslanak , daje Rimski Biskup Vikar Jfukerstov , glava , i vladalac sveko-
like Cerkve po svitu rassirene. *Drugi* ,
da Duh Sveti izilazi od Oca i Sina , ka-
konoti od jednoga pocfela. *Trechi* , da-
se ù svetoj Misi , ili kako Gerci i Jstocni
puk obicfaje zvati : Lyturgii , tako istinito
ù Tilo Jfukerstovo priobracha kruh prisni
kod Rimnjanah , kakonoti kvalni kod Ger-
kah , i Jstocni posvetiliffah. *Cjetverti* ,
da dusse pravednih , s - ovoga svita pola-
zeche udilj odilaze ù Nebesa , i da Boga s-
Angjeli gledaju i uxivaju ; dusse pak ù
smertnom grihu odlazeche , brez svakog
produgljenja ù vikovicnje muke idu ; ù
dusse oni , koi ù malomu grihu jesu , ili :
koima joffte zaostaje vrimenita pokora , ù
paklene ù istinu muke nedopadaju , alli i

ù Blaxenih fidaliffte (ù kojeno niſta oſk-
vernjavito neche unichi) puſtane neche
biti , dok po vrimenitoj pokori , od koje-
no po dobrocfinſtvima virni kerſtjanah iz-
bavljeni mogu biti , od ſvake mache neo-
cſilteſe.

Ú ova reko cſetiri cſlanka nesloxnof-
jeſte megju ſadaſnjima Gerkom i Jſtoč-
nog ſlidenja narodom , i Rimnjanih. Sad-
chemo ponafe viditi rečſena cſetiri Cſlanka.

Cſlanak V.

*Ukazujeſe daje Rimſki Biſkup Vi-
kar Jſukerſtov, i glava ſve Cerkvie.*

Odpotribeje , da ù Cerkvi ima jed-
na vigjena glava i jedan upravitelj ; jer
vidimo , da nikakve opchine na ſvitu ne-
imade brez vladaoca i upravitelja ; tako-
boſe upravlja kraljeſtvo po kralju ; vojska
po vojvodi ; varmegje po najviſſima kne-

zevi; Gradovi, varossi, sella po Sudci; pacse, svaka kucha po stareffini. J sstoje savisse, i isti lupexi, protiva Boxjemu i ljudskomu zakonu xivechi, jednoga imadu megju Sobom upravitelja. A zasto to? zato u istinu, da svi, i svaki ili svoji dobrih dillah darivaoca, ili zlih ofvetitelja imade; i da svaki po sebi xivechi netraxi vazda svoja, zapustivssi ona, kojasu Boxja i iskernjega. Nitise tomu megju ljudma uregjenju valja csuditi, buduchi daje Bog i megju iste Angjele Mihoviia Archangjela kakono poglavara hotio postaviti; Moyziu Jzraelichanom za vogja dati. i Saula za Kralja istima Jzraelichanom metniti. S - jednom ricfjom : kakogod isti Bog jedan u bivstvu svakolika uzderxaje i upravlja, takoje hotio dase svaka stanja ljudska s - stareffinama upravljaju, zapovidivssi dase svi njima podloxe, i njima posluh nose. Akose dakle sve opchine po naregjenju Boxjemu od svojih stareffinah vladaju, niti ikoja opchina dva, ili vissje jedne oblasti i stareffinstva upra-

vitelja imade : moxemoli mi zamisliti od
Jfukersta , daje on posli slavnoga svoga
na Nebesa uzastja , Cerkvu svoju od
razliciti narodah i jezikan s . jedinenu
brez ikakve glave i upravitelja zaostavio ?
ili , daje njoj visse pervih i najpoglaviti ,
upraviteljah , postavio ? To od Jfukersta ni
pomisliti nevalja , buduch da isti naravni
razlog nedopussta.

Opet : Akoje u staromu Zakonu sa-
mo jedan bio veliki Misnik , koji nad o-
stalima vladu i poglavarstvo imao u oni-
ma , kojasu od Zakona i Bogostovstva do
Jfukerstovoga dostaja bila ; najpravijeje ,
da u Cerkvi novoga zakona , kojanoje
jedno otajstveno tilo , kojeg tila nevigjena
glava i temelj jest Jfukerst , jedan poglavi-
ca , Pastir , i Svetih stvarih upravitelj ima-
de. Premako dviu recseni Zakonah Pogla-
vice tolikose razlucuju , kolikose razlucuju
isti Zakoni , pacse : koliko ofina i ti-
lo : kip zacset , i doverssen : kerv xivins-
ka , i Jfukerstva.

Jsti

Isti Gospodin Isukerst naredi joje , da se Cerква njegova rassiri s - pripovidanjem njegovoga Evangjelja po svemu svitu. Zato siljuchi Apostole , naredim , da pripovidaju Evangjelje svakomn stvorenju , i to po svemu okolisu svita. Buduch pak da za ovo toliko rassirenje , koliko pripovidanje od potrebe jeste poslanje oniziu , po kojima pripovidanje i rassirenje ima biti ; kakochebo govori S. Pavao , (a) pripovidati , ako se nepossalju ? Slidi , daje potrebit jedan Cerкve Pastir , kod koga nastojanje ima biti , za uzderxanje i uzmloxanje ovoga otajstvenoga Cerкve tila. Tako boje isti Poglavica Pastirah hotio , za dovest ostale ovce u ovcfarnicu , i da bude jedan Pastir , i jedna ovcfarnica.

Zaostaje iznachi , tkoje dakle posli Isukersta glava i upravitelj Cerкve bio ? Odgovoriche isti Isukerst , S Petru Apostolu ovako govorechi : (b) *Tisi Petar , i sverhu ove stine uzidachu Cerkvu moju , i vrata Paklena nece naduladati , protiva-*

njoj.

njoj. Recse takogjer istomu Petru (c) *Pazi ovce
moje.* Pak i opet molechi za viru njego-
vu, recse: (d) *A jafam molio za tebe,
da nepomanjka vira tvoja, i ti kadgod
obrativšise, potverdi brachu tvoju.*

Evo kako iz megju dvanaest Apos-
stolah sverhu samoga Petra Gospodin Isu-
kerst govori, da sazigjuje Cerkvu svoju.
Njemu samomu priporucuje da pazi ovce
njegove; za viru samoga njega moli da
nepomanjka; pacse: da on ostalu brachu
utverdi. Sšto drugo po ovima ricima hoti
dati na znanje, nego daje on Petra Apos-
stola glavu i upravitelja Cerkve svoje ho-
tio postaviti. J ovo zaradi toga, jer po
svidocanstvu S. Matthæa, iz megju dva-
naest Apostolah prvi S. Petar Isukersta
Sina Boga xivoga ispovidio jeste. Poslus-
sajmo sšto sverhu ovoga govori S. Cypri-
an Biskup i Mucsenik, kojegano drugi dan
Listopada Gerci sstuju: (e) *Sverbu ono-
ga jednoga (to jest Petra) Isukerst sa-
zigjuje Cerkvu svoju, i njemu zapovida,*
da

da pazi ovce njegove. I premako posli Uskernutja svoga svima Apostolom jednaku oblast dade, sa svim tim za ukazati jedinstvo, posetakse od jedinstva uzimlje, i Pervinstvoše Petru daje, daje jedna Cerkva. Petruje dakle kakono glavnomu i opchinskom Pastiru ona oblast dana za obderxanje vazdasnjega izminjenja, tako, da poglavarstvo Apostolsko u napridak u Petrovomu izminitelju jest zaostalo, pak i sada od sviu derxan jeste za Poglavicu Apostolskoga, i ista stolica njegova nazivase Apostolska, po svidocanstvu S. Augustina, koi ovako govori (f) u Rimskej Cerkvi vazda Apostolskog Stola pribivaloje poglavarstvo.

Daj dase i opet vratimo u S. Pismo: kadase Apostoli ispifuju, i broje od Sveti Evangjelistah, vazdase prvi imenuje Petar, kakono poglavica i vojvoda nad ostalima. Ovako pise S. Mathæo (g) Ovasu dvanajst Apostolah imena : prvi Sifimun, koise naziva Petar. Na isti nacin

stav-

stavljajuga Marko (*h*) Luka (*i*) i Dilla
Aposstolska. (*k*) J da kogod nepomisli,
toje rad toga tako stavljeno, jerje Petar od Jsukersta najpri pozvan bio, ili, rad toga
sstoje od ostali Aposstolah starjl bio u go-
dinah. To reko, za uzrok recsenog bro-
jenja nesluxi; jer kakose sstie kod S. Evang-
jeliste Jvana na pog. 1. Pervije pozvan bio An-
dria, brat njegov, koinoje i u godinah sta-
rji bio od Petra, kako pisse. S. Epipha-
nio *bæresi Alogorum* 51. Dakle pervise po-
stavlja u brojenju, koije prvi u dostojan-
stvu i oblasti.

Takogjer, Petar svagdi misto sviu,
i za sve ostale odgovor daje, i na misto
sviu, i za sve razloxi i govori, kakose na-
odi kod S. Mathæa na pag. 19. i kod S. Lu-
ke na pog. 12. Petar opet s - Jsukerstom
po moru hodi, kakose sstie kod S. Mat-
hæa na pog. 14. Jz csegano izvodi S. Ber-
nardo (*l*) daje njega jedinoga za svoga
izminitelja po tomu ukazao, koi ne sverhu
jednog puka, veche sverhu mlogi pukova
ima.

imadde poglavar biti: jer vode mloge, puh-
 ci mlogi. Jfukerstje jofs i dva glavna
 cfuda ucfinio S. Petrom, ribu lovechem,
 jedno prie, à drugo posli Uskersnutja,
 kako ispifuje S. Luka na pog. 5. i S. Jvan na
 pog. 21. Pacse, S. Luka pisse, da kad
 Jfukerst vigjasse vislje lagicah, unissao jest
 ù onu, koja biasse Petrova, pak iz nje pripo-
 vidasse, i to za dati nama razumiti, da ù
 onoj famo Cerkvi Jfukerst jeste, i ù onoj
 pripovida, koje Cerkve derxi vladu S.
 Petar. J rad toga zapovigjeno bi Petru,
 da pusti lagjicu na vodi, i razastre mri-
 xe za lovenje. K - otomu, kadase Jfu-
 kerst Svetim Petrom naogjasse ù Kafarna-
 umu, kakose ffitie kod S. Mathæa na pog.
 7. opomenisse Petra, da njegov Messlar, i
 on, plate pinez, kogafu podloxnici duxni
 vladi davati, naregjenomu bi od Jfusa,
 da otigje k - moru, i pervu ribu, koja
 izigje da ulovi; uzmi, recse, i kadjoj otvorifs
 cfeljusti, nachichess cfetiri srebernjaka, pak
 datichessji za mene, i tebe. Jz ovoga po-
 niki nacfin izjednacsenja Petrovog s - Jfu-
 ker-

kerstom , očitose poznaje starešinstvo i poglavarstvo Petrovo. A i posli uskersnutja najpriše Isukerst ukaza Petru, kakose naodi kod S. Luke na pog. 24. Odkuda slidi daje Petar poglavar Cerkve Isukerstove.

Joschemo bistrie tu istinu viditi iz iste oblasti Petrove : Poglavicise pristoji vladaoce u puku obirati i postavljati, i ako koi vladaocah po smerti, ili na drugi nacin pomanjka, na msto njega drugog obrati i namistiti. Ispao bialse Juda izdajnik, i obisivfise, razpucese po pole, i kadase domisljavasse, kogabi na msto njegovo postavili, S. Petar sabra starešine, na komu Saboru bi obran S. Mathia. Kakose fštie u dilli Aposstolski na pog. 1. J opet, posli primljenja Duha Svetog, S. Petar pervie pripovidaao S. Evangjelje, i po ovomu svomu pripovidanju tri hiljade duffah na pravi Zakon dovede, kakoje upifano u Dilli Aposstolski na pog. 2. Petarje takogjer prvi viru i Zakon Isukers-

K

tov

tov po čudesu utverdio, ozdravivši nogu
 onomu, kojno od porogjenja svoga rom bi-
 asse, i svaki dan prid Cerkvom u Jeruso-
 limu sigjasse, molechi ulazeche u Cerkvu,
 damu istogod udile. Sverhu toga, sam
 Petar Poglavicam i Misnikom odgovora,
 pak sebe i svoje društvo po pripovidanju
 brani, kakono glava i poglavar nad osta-
 lih. Pacse, S. Petar, istonose niodjednog
 drugog Aposstola nestie, u Ananii i Sa-
 phiri otajne misli dokucsi, i odredii na
 smert. Jos i istog simuna visca, kakono
 pervoga odmetnika, prokle, i nadvlada,
 kako kaxu Dilla Aposstolska na pog. 8. Jz
 koiziu sviu bistrie od Sunca vidise, daje
 S. Petar poglavica i vladalac Cerkve Isu-
 kerstove, i izminitelji njegovi Rimski Bis-
 kupi istu oblast njegovu i poglavarstvo i-
 madu. Jer dabi njemu samomu za njego-
 vog xivota poglavarstvo dano bilo, tako
 da neprige ista oblast na izminitelje njego-
 ve, sasna mallo vrimenabi stajala bila, i
 posli priminutja njegovoga nebi pravoga i
 vigenoga poglavarstva u Cerkvi bilo. Ssto

nevalja ni pomisliti od naredbe Jfukersto-
ve. J jerje isti S. Petar kako Rimski Bis-
kup i Vikar, iliti izminitelj Jfukerstov, za
viru pravu u Rimu bio mucsen, i xivot
svoj poloxio, gdino joss i sada njegovo S.
tilo jeste, tkochese nachi, da drugacsie su-
di i viruje, nego da izminitelj i sadašnji
Petrov, to jest Rimski Biskup jest pogla-
var najstarji, i vladalac pervi svete Cerkve?

Jz koi sviu odpotribeje ovo sliditi,
da ujedinenje s - Rimnjani u viri, a ne u
naredbah za spasenje potribito jeste, i da
brez njega niko spasen nemoxe biti. Po
svidocanstvubo S. Pavla Aposstola (m)
*Vira Rimnjanab navisstujese po svemu svi-
tu.* Pacse, Vira njiova jeste bila vira Pav-
lova, kako on isti svidocsi, govorech : (n)
*Xelim zajedno razveselitise u vama, po onoj,
kojaje megju nama vira vassa.* Kojaje
pravo bila Catolicfanska, i ona, od koje-
je isti Jfukerst rekao, da vrata paklena ne-
che nadjacfati protiva njoj, i za kojuje mo-
lio, da nepomanjka. Buduch pak da po

K a svi-

(vidocfanstvu istog Apostola, brez vire nie
 moguche ugoditi Bogu, i buduch daje sa-
 mo jedna, kakoje i Bog jedan, i jedno ker-
 stenje, ocfitose vidi, dase izvan nje niko
 nemoxe spasiti. Nek svak sam sudi, mo-
 xeli jedno udo od glave odcipito xiviti ?
 Moxeli jedan potocfich razstavljen od vril-
 la, jali bunarich techi? Moxeli jedna grana
 od stabla odlomita, jali odsicsena plod do-
 nositi? Nemoxe zajsto. Dakle akoje Cer-
 kva sverhu Petra utemeljita, kakosmo vidi-
 li, slidi, da kogod u njoj nie, niti izmini-
 telja Petrovog za pervog poglavara i vlada-
 oca Cerkvienoga poznaje, spasen biti nemo-
 xe,

(a) Rom. 10.   (b) Matth. 16.   (c)
 Joan. 21.   (d) Luc. 22.   (e) L. de unit.
 Eccl.   (f) Epist. 162.   (g) Matt. 10.
 (h) Marc. 3.   (i) Luc. 6.   (k) Act. 1.
 (l) L. 2. de confid.   (m) Rom. 1.   (n)
Ibidem.

Cslanak VI.

Ukazujese iziodenje Duha S. od Oca i Sina.

Kod Jvana S. Evangjeliste (a) stiese ovako : *Kada dogje Utissitelj , kogachu ja poslati od Oca.* Sšto drugo zlamenuje , poslanje od Sina , negoli iziodenje ? govori veliki Sveti Gergur Papa, tolmacsecitelj Evangjelja. A da poslanje jeste isto iziodenje, ovako valja razloxit : kakobi drugojacsie Sin Duha Svetoga poslao ? zaisto , ne zapovidajuchi , jerbi po ti nacsin Sin starji bio od Duba S. Ne po molenju , jali prossenju , jerbi opet slidilo , daje Sin mlagji , jali podloxan Duhu S. Ne po vichu , buduch dasu obadva jednako mudri ; niti po koi drugi nacsin , koibise mogao zamisliti , dakle po iziodenju od Sina.

Jz slidechi pak ricfi S. Pisma jost se bistrie ta istina moxe poznati. Jsukerst posli kada uskersnu od mertvih , ikadase uka-

za svoima Aposstolom, po svjedočanstvu S. Jvana Evangjeliste (*b*) *Nadabnu nji, i re-
čseim : Primate Duba Svetoga.* Ono nadah-
nutje što zlamenuje drugo, nego da Duh
S. od njega kakono i od Oca izlazi ?
kakogodbo čovik, kad nadahne koga dru-
goga čovika, on dihanje svoje, iiti svoj
duh tilefni pridaje drugomu. Tako Otac
i Sin po dihanju izvode Duha S.

Nieli i opet Jfukerst kod S. Jvana re-
kao ? (*c*) *Svakolika, koja imade Otac,
moja jesu.* A zatim opet recse : (*d*) *Sva-
kolika tvoja jesu moja.* Sverhu koi ricfih
ovakose imade razloxiti : Stogod imade
Otac, imade takogjer i Sin, osim jednoga
Sobstva Sinovljevoga, kako tolmacfi S. Aug.
i veliki S. Basilio ; alli Otac imade pocse-
tak i vrillo, po kojemu, i iz kojega Duh
S. iziodi : dakle i Sin isti pocsetak i vrillo
ima, po kojemu, i iz kojega izhodi Duh. S.

Sverhu toga, kod recsenoga S. Evan-
gjeliste stiese ovako : (*e*) *Once mene pro-*

svitliti, jerече od moga uzeti, i navistiti vama. A sfoche uzeti od Sina, i navistiti, negoli onu blagodarnu haznu mudrosti Sinovljeve, kojanose u bivstvu Boxanstvenomu zaderxaje? Ako dakle Duh S. od Sina uzimlje ona, koja navisťuje, slidi, da kakogod od Oca, tako i od Sina izlazi.

Ovo za potverditi, joschemo nika doniti svidocsanstva iz Sveti Otaca Istocsni, kojnosu Gerci duxni sliditi. Najpervie S. Athanasio, koi ovako govori: (g) *Dub S. od Oca i Sina, ne ucinjjen, ni stvoren, ni rojjen, vech iziodecb.* Isti S. Athanasio i opet na drugomu mistu ovako pise: (h) *Neuvodimo kano Marcioniste tri pocetka, buduch da za priliku nedonosimo tri sunca, veche jedno sunce, i njegove zrake, i od obadvu svitlost iziodecbu.* Evo troja: *Sunce, zrake, i od obadvu svitlost iziodecha: Sunce Otac, zrake Sin, svitlost od obadvu izilazecha Duh S.* Moxelise sfo bistrie izmisliti za svidocsanstvo recsene istine?

Drugie S. Ivan Chrysofom, koi ovako ispisuje: (t) Ovoje Dub od Oca i Sina iziodechi, koi vlastite darove razdiljuje svakomu kako oche. Pak i opet isti S. ovako veli: (k) Ovoga Duha S. govorimo Ocu, i Sinu jednakoga, i iziodechega od Oca i Sina.

Trechie S. Gergur Nazianzen, koi ovako govori: (l) Nissta Bogu nemanjkaje, nego Ocsitovanje, i razlucsenje Sobstvib jamoimje razlicsita imena donelo. I mallo posli toga stavlja priliku od Adama, Evæ, i Seta: Ssto veli, biasse Adam? Stvorisste Boxje; ssto Eva? Stvorisste stvorissta; ssto Setb? vrixo obadvuu. Tko ovdi nevidi, da ovi Sveti, iz ove prilike izvodi iziodenje Duha S. od Oca, i Sina?

Csetvertie S. Didymo Alexandrinski, koi ovako pisse: (m) Negovori, od samoga Sebe, to jest, ne brez moje i Ocsine volje, jere je nerazdiljen od moje i Ocsine volje, buduch da nie od sebe, vech od Oca, i mene. I mallo izatoga opet ovako razloxi: Dub S, koinoje Dub
istine

*istine , i Dub mudrosti , nemox e od govoreche-
ga Sina csuti , koja neznae , buduch daje on
ono isto , sstoje po Sinu izgovara , to jest , izio-
dechi od istine , utissitelj istic suchi od Utissitelja.
Pak i opet doli nixe ovako veli : Nie drugo
bivstvo Duba S. to jest , isto bivstvo , koje ima-
de Sin , ima i Duh S. po kojem nose poznaje
da i od Sina izilazi.*

*Petie S. Ivan Damascen , ovako govo-
rechi : (n) Prilika Ocseva jeste Sin , a Sino-
vljeva Dub S. I opet nixe mallo veli : Dub
S. posrid megju nerogjenim i rogjenim , i po
Sinu , Ocu zdruzen.*

*Ostavljam mloge druge Svete Oce
Istocsne , à Latinske nie ni potriba donofiti ,
buduch da svi jednodufsno ispovidaju i vi-
ruju , da Duh S. ne famo od Oca , veche i od
Sina izlazi : Zato za sverhu ovoga Cslanka
donofim S. Paula , koi ovako govori : (o)
Poslaoje Bog Duh Sina svoga u serca vassa. Iz
cseganofse ne famo poznaje , da Duh S. i od
Sina iziodi , veche jos , daje isti od Sina izi-*

Iazechi Duh ù ferci oniziu sebi pribivanje pripravio, koi ispovidaju i viruju da on od Oca i Sina iziodi.

Iz tri navlastito mista S. Pisma protivese Gerci ovoj istini. Najpervo, iz Ixaije Proroka, kod kog nose sftie ovako: (p) *Dub Gospodnji sverhu mene, jere je pomazao Gospodin mene.* Drugo iz oniu kod Ivana Evangeliste: (q) *Kada dogje utissitelj - - - koi od Oca izlazi.* Treche, iz Matthæa Evangeliste, gdi govori: (s) *Vidijo je Duba Boxjega silazecbega kano goluba, i dohodecbega sverhu sebe.* Dakle govore, Duh S. neizlazi od Sina.

Alli ovako valja razloxiti, i odgovoritium: Pervo i poslednje govorenje S. Pisma, to jest Ixaija, i Matthæo razume daje Duh S. siflao sverhu Isukersta, ù kojemuno osim Boxanstvene naravi zajedno jeste i sovicsanska: Dakle kako sverhu sovika siflao je Duh S. koi od Isukersta kako Boga iziodi. A S. Ivan premako govori da Duh S. od Oca izlazi,

lazi, nisťtanemanje neveli da od samoga Oca iziodi, niti po tomu taji Sina, jali izilazenje i od Sina. Kakogodboše kod S. *Matebæa* (s) sťtie: *Niko nepoznaje Sina, nego Otac, niti Oca tko poznaje, nego sin, à sasvim tim overicfi netaje poznanje Oca i Sina Duhù S. tako netaje ni one ricfi Ivana Evangjeliste izilazenje Duha S. i od Sina.*

(a) *Matth. 15.* (b) *Joan. 20, v. 22.* (c) *Joan. 16. v. 15.* (d) *Joan. 17. v. 9.* (e) *Joan. 16. v. 14.* (f) *Joan. 16. v. 7.* (g) *In Symb.* (h) *Serm. 4, contru Arian.* (i) *Tom. 5. hom. 1.* (k) *Idem hom. 1.* (l) *Orat. 3. de Theol.* (m) *Lib. 2. de de Spiritu S.* (n) *Lib. 1. de fide c. 18.* (o) *Ad Galat. 4.* (p) *Izai. 61.* (q) *Joan. 15. v. 26.* (r) *Matth. 3.* (s) *Matth. 4.*

Cslanak VII.

Ukazuje se, daje Isukerst Svetotvorje Tila svoga naredio ù prisnu.

Nafs Spafitelj po svidocsanstvu S. Augustina, (a) ù koi dan on zacset bi, to jest dvadeset i peti dan Mifeca Oxujka, iliti Marca,

ca, hoti takogjer ù isti dan i muku za nas podniti: i to kad on na trideset i csetvertu godinu biasse nastupio. A pria nego je on muku podneo, hotijo je s-Ucsenici svoimi blagovati vecferu, i ovo blagovanje bilo je najpervo zakonito, to jest, blagovanje Jaganca po zakonu Moyfiinu, iza toga blagovanje opchensko, iliti obicsajno, kojese, pri vecferi blaguje, pak zatim blagovanje Svetotvorno, to jest, razlomljenje, posvechenje, i blagovanje kruha, pod kojega, to jest, kruha versti on svoje Prisveto Tilo nami ostavio i naredio jest.

Gerci viruju s - nama, da kruh zakonito posvechen jeste pravo Tilo Gospodina naslega Isukersta; alli taje, da posvechenje moxe biti ù kruhu prisnomu, to jest, ù kruhu, kojje brez kvasa, vech govore, da kruh imade biti kifeo, iliti kvasan. J ova protivnost izislaje na svitlost Godine 1053. kadano Gerci pocfesse Latine koriti ù tomu, esto ù prisnomu, à ne ù kvasnomu kruhu Posvetiliste cfine: pak jost i sada ù toj protivnosti stoje.

Alli

Alli Latini imadu pravi temelj ne fa-
mo ù S. Pismu, negoli josť i ù Sabori, i
ù Sveti Oci, iz kojega temelja ocfitose poz-
naje, da kruh za Posvetilistē Tila Jsukers-
tovoga imade biti prisan, to jest, brez kva-
sa. A pria nego donešem svidocfanstva,
valja znati, daje Bog naredio ù Zakonu
Moyšievu, koi Zakon Jsukerst nie došao
razvezati, veche ispuniti, dase Vazam,
iliti Uskers Svetkuje pervoga miseca, à
pervie misec kod Xudiah Oxujak, iliti
Marc, i to Uskersnje svetkovanje imadias-
ese početi ceternaesti dan posli mine Mi-
seca: kod xudiahbose svi dnevi brojau
od mine Miseca. A Bogje xudiamā blago-
vanje Jaganca uskersnjega naredio, kakose
stie ù knjigi Jzhoda (b) gdi ovako govo-
ri: *Fistiche meso one vecseri, na ognju pe-
ceno, i prisne kruhe, sa salatam poljskom.*
Pak iza toga nixe doli zapovida, govore-
chi: *Za sedam dana prisnochete jisti, per-
vi dan neche biti kvasa ù kuchab vassib: koi-
god uzide kvasno, poginutiche dussa nje-
gova iz Izraēla od pervoga dneva tia do
dneva sedmoga.* A

A isto S. Pismo svidocsi, da pervoga Miseca, dneva cseternaestoga od mine, posli funca zaoda pocsimalisu dnevi od prisnacah, i slidilisu za sedam danah, to jest, do dvadeset i pervoga dana; ubroivssi i nje-ga, to jest, dvaest i prvi dan megju recsene dneve, koinosu svi bili dnevi uskerssnji, i prisnaci nazvani jesu bili. A samo prvi i poslidnji, to jest cseternaesti, i dvaest i prvi jesu bili svecsani dnevi, tako, da u recsena dva dana nebiaffe slobodno koi posao raditi, kakose stie u S. Pismu. (c)

Jz koiziuse ocito poznaje, daje Jsukerst posvetio u prisnu. Napriaboje blagovao Jaganca, i to s-kruhom prisnim, i u vrime, u koje po Zapovidi Boxjoj nebiaffe slobodno drugoga kruha imati: kakosmo vidili gori iz S. Pisma, u kuchah sviu Izraelichanah. Dakleje Jsukerst posvetio u kruhu prisnomu, koinose tada u kuchah sviu Izraelichanah naogjasse.

Nitise moxe rechi, daje Jsukerst raz-

dr.

drisio Zakon Moyšin , i jedan dan pria
ceternaestoga dneva blagovao , i tako daje
posvetiliste postavio u kvasnomu. Nemoxese
reko , to obderxati , jer da nebude obderxao
dan ceternaesti , mogaoje neobderxati i bla-
govanje Jaganca ; sionose nemoxe rechi , bu-
duchi daje on zakonita obderxao tia do smerti.
Pak i opet zaludu i brez temeljase govori , da-
je trinaestoga , a ne ceternaestoga dneva po-
svechenje derxao , kakochu ukazati iz S.
Pisma.

Iz sva cetiri Evangjeliste očitose viditi
moxe , daje Isukerst ceternaestoga dneva kruh
posvetio. Ovakobo govori S. Matthæo : (d)
Pervi dan prisnacab pristupilisu ucenici k-
Isusu , govorechi , gdi ocbess , dati Vazam
pripravimo ? A S. Marko (e) pisse i veli :
Pervi dan prisnacab , kada Vazam posvechi-
vasse. S. opet Luka (f) ispisuje , govo-
rechi : *Dossaoje dan prisnacab , u koi potri-*
bovasse zaklati Vazam. Ova S. Pisma svi-
docianstva očitose protive kvasnomu posve-
chenju. Nitise igdi u S. Pismu naodi , daje

pos-

posvečenje derxano ù dan trinaesti , veche ù cseternaesti dan , kakose sstie ù knjigi Jzhoda (g) Diakah , (b) Broeva , (i) koibo naregjuje ssto imade biti ù odregjeni dan , naregjuje zajedno da niti pria , ni posli nebude , à Zakonje naredio i visse puta ù S. Pismu , dase Vazam imade pocfeti cseternaestoga dneva ù vecfer. Nie dakle slobodno bilo cfiniti svetkovanje trinaesti dan , kako oche Gerci , jerbi po ti nacfin slobodno bilo i defeti , i pervi. Pacse , Zakonje dopustio bio , dase svetkovanje Vazama moxe derxati posli jednoga Miseca , famo akose obderxi dan cseternaesti. (k) Adaje pria cseternaestoga dana derxano recfeno Vazmeno , iliti Uskerfnje svetkovanje , niti se iz S. Pisma , ni iz dogagjaja pokazati moxe.

Imademo takogjer jak uzrok iz S. Ivana Evangjeliste , kogano Gerci slide. Ovi S. pisse , da dan muke Jsukerstove , sto jest , dan sstesti (po Zakonubo Moissinu Subotaseje misto nedilje svetkovala) one godine jeste bio svecfan. Jz cfega bistro slidi , dasu ù

ocsi

ocsi onoga svecsanoga dneva Jaganca blagovali. Ovakobo pisse recfeni S. Jvan Evangelista (l) *Prie dana svecsanoga znajucbi Jfus , daje dossao sat.* Ovaje rekao Jfus u ocsi muke : dakle dan muke jeste bio iveclan.

Najposli kod S. Ivana sstiese , gdi Pilat recse : (m) *Obicfaj jeste , da vama jednoga pustim na vazom : ocheteli dakle , da vam pustim kralja xudinskoga?* Iz koi ricfih ocstiofe vidi dasu tada jnrve pocfeli bili dnevi Vazmeni. Iofs bistriese sstie kod S. Matthæa (n) Marka , (o) i Luke , (p) kod koinose ocfito naziva dan svecsani. Kotomu Sveti Oci , Cyrillo Jeruzolimski , Theophilo Alexandrinski , Chrysofom , i ostali svidocse , daje Isukerst u dan svecsani xudinski umoren : dakle blagovanje vecfere , i posvechenje derxano jeste u ocsi dneva svecsanoga , kadafe prisnaci jigjau , à ne kvasni kruh.

Neknamje pak i ovo poznano , da Godine 1432 na Saboru Florentinskomu , na kojemuno s-jedne strane bialfe Papa , po imenu

L

Eu-

Eugenio IV. i *Cesar Sigismundo*, s-ostalima, à s-druga strane *Car Gercski Ivan Paleolog*, i *Josip Patriarcha Carigradski* s-drushtvom, osim blage sloge i ujedinenja ù viri, s-jedne i druge strane utvergjeno jest, da svaka *Cer- kva* toliko naredbe, iliti ceremonie, koliko i kruh za posvetilishte po svojemu obicsaju, i ù napridak obderxaje.

(a) *Lib. 4. de Trin. c. 5.* (b) *Exod. 12. 8.*
 (c) *Levit. 33.* (d) *Matth. 26. 19.* (e) *Marc.*
14. 12. (f) *Luc. 22. 7.* (g) *Exod. 12. 13.* (h)
Levit. 23. (i) *Num. 28.* (k) *Num. 9.* (l) *Joan.*
13. 1. (m) *Joan. 18. 39.* (n) *Matth. 27. 15.*
 (o) *Marc. 15. 6.* (p) *Luc. 23. 17.*

Cslanak VIII.

Ukazujese, da imade Purgatorio, iliti misto od ocsischenja.

Da imade misto od ocsischenja, kojese zove *Purgatorio* ukazujenam *S. Pismo* staroga i novoga zakona. I da po redu idemo, uzetichemo najpri *svidocsanstva* iz staroga zakona.

kona. U knjigi *Machabea* ovako je pisano, (a) da *Juda Machabeo* poslao biše u Jerusolim dvanaest hiljadah srebernjakah. Za pudsje mertvih, pak ovako govori: *Sveta, i blaxena jeste misao za mertve moliti, dase od griah odrisse.* Iz koi ricjih slidi najpri, da mertvi mogu posli ovoga xivota od griah odrisleni biti. Sstono neche rechi drugo, nego da imade treche misto, kojese zove *Purgatorio*, iliti, misto od ocfischenja. Slidi opet drugo, da Mise, i Molitve xivih mogu pomochi mertve. A treche slidi, dase na smerti vazda neistaru svi zaostanci griah; onibo, za koje *Juda Machabeo* naredio biše molitve, umerli biau u boju po smerti silovitoj, borechise za zakon, i nishta nemanje derxasse *Juda Machabeo*, da jos nisu sasvime ocfischni. Csetverto slidi, da csovik moxe sveto i Bogosstovno umriti, i pokraj toga moxe imati duxnost koju, za isplatiti ili za male grihe, koi za xivota nisu odpuschni, ili za dostacfinjenje, jali isplatenje pokore vrimenite za smertne grihe oprostene,

plachenju vrimenite pokore, posli odriffenja
imertni griaah polaze.

Sadachemo doniti svidocfanstva iz novo-
ga Zakona. Kod *S. Matthæa* Evangjeliste
(i) Isukerst govori, da imade niki grih, koi-
se ni na ovomu, ni na drugomu svitu nemo-
xe odriffiti. Iz kojega govorenja Sveti Oci
izvode, da imadu niki grifi, koise na drugomu
svitu mogu odriffiti; alli ne u Raju, jer u
njega nishta omachito ulisti neche; ne tako-
gjer u paklu, zassto iz njega neimade odku-
pljenja: dakle iz mukah ocifistenja, to jest,
Purgatoria.

Opet *S. Pavao* pisuchi *korintianom*, (k)
ovako govori: *Sstocbe csiniti, koise kerste za
mertve ako mertvi neustaju? zasstose kerste
za nji?* Ovo *S. Pavao* govori od kersstenja
suzah i pokore, koju xivi cfine za mertve mo-
lechi, postechi, i lemozynu cfinechi. A dase
tako razume ricfi njegove, poznatise moxe iz
oniziu ricfih Isukerstovi, kod *S. Marka* Evan-
gjeliste upisani, gdi ovako govori: (l) *Moxe-
teli, piti csassu, kojuchu ja piti, i kersstenjem,
koimje ja kerstim, kerstiti?*

Nai-

Naiposli poznajese recsena istina iz
oni rieči kod *S. Matthæa (m)* i *S. Lu-*
ke upisani (*n*) gdi ovako stoji : *Privolji*
protivniku tvomu berzo , kadasi s - njime
na putu , date morebit protivnik nepridade
sucu , a sudac mucsitelju , i poslan budešs
ù tavnicu , ù istinu govorim tebi , nechešs
izichi , dokle neizverššis najmanji cšetvert.
Po putu razumise ovaj xivot , kako veli *Da-*
vid Kralj ù *Pisni* : (*o*) *Blaxeni brez ma-*
che na putu. Po protivniku razume *Sveti*
Oci *Zakon* *Boxji* , koino naregjuje ona , ko-
jase tilu protive ; ili , dušnoznanje , koje
grišniku *Zakon* *Boxji* vazda prid ocsi stav-
lja. J rad toga nama *Zakonu* *Boxjemu* i
dušnoznanju doksmo na putu ovoga xivo-
ta , berzo valja privoljiti , da nas neprida-
du *Sucu* *Gospodinu* *Isukerstu* : kakoje pi-
fano : (*p*) *Otacje vas sud pridao Sinu.*
Po *mucsitelji* pak razume niki *Angjele* zle ,
à i dobri moguse razumiti. Po tavnici mi-
sto od ocsistenja , à po *najposlidnjemu cšet-*
vertu , zaostanci griali razumese. Došta dak-
le bistro , i na ocsi ukazuje *S. Pisno* , da i-

made misto od Ocfistenja , kojese naziva
Purgatorio.

(a) 2. Machab. 12 43 (b) Tob. 4. 18.
(c) 2. Reg. 1. (d) 2. Reg. 3. (e) 1.
Reg. ulti. (f) 2. Reg. 12. (g) Gen. 47.
& 50. (h) Malach. 3. 2. (i) Matth. 12. 32.
(k) 1. Cor. 15. 29. (l) Marci 10 38. (m)
Matth. 5. 25. (n) Luc. 12. 58. (o) Psal.
118. (p) Joan. 5. 22.

Gdikoje slovo nepravo met-
nuto razumniche Sftioc sam zna-
ti ispraviti.

*Svakolika na vechu slavu Bozju,
i spasenje dussab.*

POKAZANJE CSLANAKA

ù prvomu Dilu.

I.

Nacsin, od S Oca Pape Pia V. postavljen, po kojemuse imadu Gerci, razdvojnici, i ostali odmetnici, posli kada potribita za spasenje, od S. Matere Cerkve naregjena za dostanauce, ù pravi Rimski i Katolicanski Zakon utiloviti, i pridruxiti.

II.

Nacsin, po kojemuse Misnik ima vladati, kada k - bolesniku pozvan bude.

III.

Kakose posli danog blagosova bolesnik ima upitivati ?

IV.

Koja valja da bolesnik razmisli, i akose u njima kriv naodi, da ispovidi.

V.

Nacfin, kakose bolesnik ima Bogu pri-
dati.

VI.

Opominjanja, kojase imadu bolesniku dati,
za neprodugljivati pokoru, i S. Jspovid.

VII.

Za dignuti plasljivoft bolesniku, promislj-
ajuchemu svoju krivicu, i oftru pravicu Bozju.

VIII.

Jz Sveti Otaca.

IX.

Dillo Vire, uffanja ljubavi, i punog skru-
ffenja, koja bolesnik pria negose ispovidi, ima
uciniti.

X.

Opominjanja za ufterpljenje bolesnika.

XI.

Bolesnik prikazuje zase neprocinjenu muku
Jsuovu.

XII.

Bogofstovna uzdisanja bolesnika od sedam
rici Jfukerftovi, na krixu izreceni.

XIII.

XIII.

Uzdifaji Bogofitovni fverhu fvakog fata-
muke Jfufove, koife bolesniku imadu fstiti.

XIV.

Oporuka, iliti poslidnja naredba, kojafe
ima cfeffche priko godine, à navlaftito na čas
fmerti ucfiniti.

XV.

Uzdifaji S. Auguftina.

XVI.

Dovoljenja S. Carle Boromæa.

XVII.

Jfpovidanje Vire, uffanja, i ljubavi za
fmert zaftupajučeha.

XVIII.

Poslidnja priporuka umiručeha.

XIX.

Posli priminutja molitva.

Accedunt Casus quindecim.

Ú DRUGOMU DILU.

I.

Kakofe Misnik ima vladati kad prvi put
k-odsugjenomu dogje?

II.

II.

Od tverdokorni odsugjeni.

III.

Od osugjeni, dragovoljno odsudu primajućih.

IV.

Od osugjeni, koimaje rad imanja i rodbine teško umerti.

V.

Od plašljivog osugjenog.

VI.

Nacsin, za vladati se s Vilovnjaci i vissticama.

VII.

Nacsin za poslušat njiovu Ispovid.

VIII.

Ispravljanje njiovo po odricanju, i ispo-vidanju Vire.

IX.

Nacsin kakose Misnik ima vladati, kadase odsugjeni na pogubljenje imade voditi.

X.

Okološtojenja pri izvogjenju.

XI.

Od osugjenog, koji ima običen biti.

XII.

Od osugjenog, koji ima kolešom terven biti.

Ú TRECHEMU DILU.

I.

Ukazujese pocetak i jedinstvo spasonosno-
ga Zakona Catholicanskoga.

II.

Ukazujese staro ujedinjenje Gercsko i Js-
tocno , s - Rimskom i Catholicanskom Cer-
kvom , iz Svetih Otaca ù Gercskoi rogjeni , i
iz Sveti Saborah , ù Gercskoj derxani.

III.

Ukazujese Gercsko i Jstocno ujedinjenje s-
Rimskom Catholicanskom Cerkvom iz Careva
Jstocni.

IV.

Ukazujese zavada ù Gercskoj i Jstocnima
stranama megju Poglavicama : posli koje rad
4. cslanka razdovisese od Rimnjana.

V.

Ukazujese , daje Rimski Biskup Vikar Jsu-
kerstov , i glava sve Cerkve.

VI.

Ukazujese iziodenje Duha S. od Oca , i
Sina.

VII.

VII.

Ukazujese , daje Jfukerft Svetotvorje Ti-
la svoga naredio u prisnu.

VIII.

Ukazujese da imade Purgatorio, iliti mifto
od ociftenja.

